

Hamisítás Elleni
Nemzeti Testület

**HAMISÍTÁS ELLENI
NEMZETI TESTÜLET
ÉVES JELENTÉS 2010**

SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA

Tartalom

BEVEZETŐ _____	2	FÜGGELÉKEK _____	34
A HAMISÍTÁS ELLENI NEMZETI STRATÉGIA _____	3	1.sz. függelék: 2008–2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégiához kapcsolódó intézkedési terv _____	34
A HAMISÍTÁS ELLENI NEMZETI TESTÜLET _____	4	2.sz. függelék: 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet a Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről _____	37
A HAMISÍTÁSRÓL ÁLTALÁBAN _____	5	3.sz. függelék: A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület tagjai _____	38
A HAMISÍTÁSRÓL AZ EURÓPAI UNIÓBAN _____	6	4.sz. függelék: Az Országos Kriminológiai Intézet kutatási összefoglalója _____	39
NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK			
A HAMISÍTÁS ELLENI FELLÉPÉS ERŐSÍTÉSÉRE _____	7		
A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA _____	8		
STATISZTIKAI PILLÉR _____	10		
Fogyasztói felmérések _____	10		
Jogérvényesítési statisztikai adatok _____	14		
A szellemi tulajdon-jogokat sértő bűncselekmények vizsgálata _____	14		
Közgazdasági modellszámítások _____	16		
JOGÉRVÉNYESÍTÉSI PILLÉR _____	18		
Büntetőjogi jogérvényesítés _____	18		
Polgári jogi jogérvényesítés _____	19		
Gyógyszerhamisítás elleni fellépés _____	19		
Élelmiszer-hamisítás elleni tevékenység és eredményei _____	21		
Növényvédő szerek hamisítása elleni tevékenység és eredményei _____	21		
Állatgyógyászati készítmények hamisítása elleni tevékenység és eredményei _____	22		
Jogalkalmazó szervek képzése _____	22		
Nemzetközi értékelés (Special 301 Report) _____	23		
TUDATOSSÁGNÖVELÉSI PILLÉR _____	26		
Kampányok _____	26		
Válogatás a HENT hírlevelekből _____	30		
ESEMÉNYNAPTÁR 2008-2010 _____	32		

Bevezető

Magyarországon 2008-ban fogadtak el első ízben olyan átfogó, több állami szerv és iparági, szakmai érdekképviselői szervezet együttműködésén alapuló közös stratégiát és cselekvési programot, amely a szellemi tulajdon-jogok megsértése elleni küzdelem cselekvési irányait jelölte ki.

A Kormány által 2008. október 1-jén elfogadott Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia és az ahhoz kapcsolódó intézkedési terv a 2008-2010-es évekre vonatkozóan határozott meg a hamisítás mértékének csökkentését előirányzó célkitűzéseket és az ezek elérését szolgáló intézkedéseket.

Jelen beszámoló összefoglalja a 2008-2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia és az ahhoz kapcsolódó intézkedési terv mentén 2008 októberétől a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület koordinálásával megvalósuló tevékenységeket, eredményeket. Tekintettel a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület 2009-es évre vonatkozó éves jelentésének tartalmára, jelen beszámoló a 2010-es év eseményeire, elért eredményeire fókuszál.

A 2008-2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia végrehajtásának tapasztalatai, a szellemi tulajdonjogokat sértő cselekmények volumene, a jogsértések újszerű megjelenési formái, valamint a piaci szereplőket, a gazdaságot és a fogyasztókat érintő súlyos következményei – összhangban a szellemi tulajdon-védelem és a jogérvényesítés erősítését és hatékonyabbá tételét szolgáló és szorgalmazó európai uniós és nemzetközi törekvésekkel és kezdeményezésekkel – a hamisítás elleni koordinált fellépés további megerősítésének szükségességét támasztják alá. E felismerés eredményeként, a piac tisztasága, a tisztességes vállalkozók, valamint a fogyasztók biztonsága és egészsége védelmében 2011. január 1-jétől törvény rendelkezik a hamisítás elleni kezdeményezéseket koordináló szervezet, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület működtetéséről, amelynek működési kereteit külön kormányrendelet határozza meg. A tagjait és szervezetét megújító Hamisítás Elleni Nemzeti Testület, a titkársági feladatokat ellátó Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának koordinálásával, az évtized közepéig tartó időszakig terjedő, a hamisítás kínálati és keresleti oldalának a csökkentését megcélzó cselekvési program megalkotását és végrehajtását tűzte ki célul. A 2008-2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia végrehajtásának a jelen beszámolóban összegzett tapasztalatai és eredményei alapul szolgálnak a szellemi tulajdon-jogok megsértése elleni küzdelem további irányainak a kijelöléséhez és a konkrét cselekvési tervek kidolgozásához.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a hamisítás elleni fellépés hatékonyabbá tételén fáradozó és abban közreműködő szervezeteknek és személyeknek.

A Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia

A hamisítás elleni összehangolt fellépés érdekében 2008 októberében került elfogadásra a 2008-2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia (a továbbiakban: Stratégia), valamint az abban foglalt célkitűzések megvalósítását szolgáló, eredmény-mutatószámokkal és felelősökkel kiegészített intézkedési terv. Az intézkedési terv a jelentés 1. számú függelékét képezi.

A Stratégia az alábbi célokat jelölte meg:

- a szellemi tulajdon-jogok megsértésének mértéke hazánkban számottevően csökkenjen;
- a jogsértések elleni fellépés hatékonyabbá váljon, eszközrendszere javuljon;
- a szellemi tulajdon-jogok védelmének fontosságára és megsértésének következményeire vonatkozó társadalmi tudatosság fokozódjék.

Célkitűzéseivel összhangban a Stratégia és a hozzá kapcsolódó intézkedési terv meghatározta a szellemi tulajdon-jogok megsértése elleni fellépés fő pilléreit és a cselekvési irányokat.

A Stratégia három fő pillére, amelyek köré az egyes cselekvési irányok és intézkedések csoportosulnak, a következők voltak:

- **statisztika** – a hamisításra vonatkozó statisztikai adatok rendszerbe foglalása annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdon-jogok megsértésének hazai mértékéről és jellemzőiről valós és pontos, módszertanilag megalapozott helyzetkép készüljön.
- **jogérvényesítés** – a jogérvényesítéssel összefüggő jogszabályi környezet, a jogalkalmazás kérdéseinek, valamint a jogosultakat segítő intézkedéseknek és eszközöknek az áttekintése, a szükséges módosítások, új eszközök és intézkedések kezdeményezése a jogsértések elleni fellépés hatékonyabbá tétele érdekében.
- **tudatosságnövelés** – tudatosságnövelő és szemléletformáló intézkedések kezdeményezése és végrehajtása a szellemi tulajdon-jogok védelmének fontosságára vonatkozó társadalmi tudatosság növelése érdekében.

A Stratégia e három pillérén kívül – egyrészt az e területeken fellépő hamisítás lehetséges társadalmi-egészségügyi következményei, másrészt a hamisítási tevékenység e területeken tapasztalható intenzitása miatt, harmadrészt pedig a hazai iparági érdekekre figyelemmel – a következő iparágak kaptak kiemelt figyelmet a Stratégiában, a cselekvési irányok és intézkedések megjelölésével:

- **élelmiszeripar,**
- **gyógyászati készítmények és növényvédő szerek iparága,**
- **kreatív és informatikai iparágak.**

A Stratégia kidolgozása, valamint végrehajtásának koordinálása és ellenőrzése a 2008-ban megalakult **Hamisítás Elleni Nemzeti Testület** egyik fő feladata volt.

A Stratégia végrehajtásának pénzügyi forrásait a Magyar Szabadalmi Hivatal (2011. január 1-jétől a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala) költségvetésének e célra elkülönített része biztosította, egyes kezdeményezések esetében kiegészülve a Stratégia végrehajtásában közreműködő társadalmi és érdekképviselői szervezetek által felajánlott eszközökkel.

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) a szellemi tulajdon-jogok megsértése elleni küzdelmet érintő kérdésekben, a hamisítás elleni cselekvési tervek kidolgozásában és végrehajtásában közreműködő javaslattevő, véleményező és tanácsadó fórum, amely a szellemi tulajdonnal és annak védelmével összefüggő feladat- és hatáskörrel rendelkező állami szervek és a szellemi tulajdon védelmével érintett piaci szereplők, társadalmi és gazdasági érdekképviseleti szervezetek képviselőit fogja össze.

A HENT létrehozásáról rendelkező 1002/2008. (I. 25.) Korm. határozat alapján a testület **2008. március 3-án** tartotta alakuló ülését, létrehozása kifejezte Magyarország elkötelezettségét a szellemi tulajdon védelme és a szellemi tulajdon-jogok megsértésének visszaszorítása iránt.

A HENT küldetése az állami szervek és a társadalmi illetve gazdasági érdekképviseleti szervezetek közötti eredményes együttműködés előmozdítása a szellemi tulajdon védelme területén, így különösen az alábbi kérdésekben:

- hamisítás elleni nemzeti stratégia és az ahhoz kapcsolódó intézkedési terv kidolgozása, végrehajtásuk összehangolása;
- hamisítás elleni cselekvési tervek kidolgozása, ezek végrehajtása;
- tudatosságnövelő, felvilágosító programok, kampányok kezdeményezése, végrehajtása;
- a hamisítás elleni fellépésben közreműködő rendészeti és igazságügyi szervek alkalmazottainak továbbképzése;
- javaslattevő a szellemi tulajdon-jogok érvényesítését szolgáló jogszabályalkotási és szabályozási tevékenységre a feladatkörrel rendelkező miniszternek.

A 2010. évi CXLVIII. törvénnyel módosult a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.), amelynek 115/K. §-ának e) pontja szerint 2011. január 1-jétől a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala külön jogszabály alapján működteti a Hamisítás Elleni Nemzeti Testületet, emellett egyéb módon is közreműködik a szellemi tulajdon-jogok hatékony érvényesítéséhez szükséges feltételrendszer kialakításában és továbbfejlesztésében. A **Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről szóló 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet 2011. január 1-jével lépett hatályba, amely jogszabály rögzíti a HENT működésének jogi kereteit.** A 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet a jelentés 2. számú függelékét képezi. Az újjáalakult testület 2011. március 23-án tartotta első plenáris ülését, amelyen döntött arról, hogy 2011 őszéig kidolgoz a Kormány részére egy olyan hamisítás elleni stratégiát, amely az évtized közepéig tartó időszakra határozza meg a hamisítás kínálati és keresleti oldalának a csökkentését is megcélzó cselekvési programot. A megújult testület névsora jelen beszámoló 3. számú függelékét képezi.

A hamisításról általában

HAMISÍTÁS – FOGALMI HÁTTÉR

A HENT tevékenységében, valamint a **Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia alkalmazásában**, „hamisítás”-on a **szellemitulajdon-jogok megsértésének valamennyi formáját** érteni kell, függetlenül attól, hogy a szerzői jogi védelem, illetve az iparjogvédelmi oltalom melyik formájáról, illetve, hogy polgári jogi vagy büntetőjogi jogsértésről van-e szó.

A szellemitulajdon-jogok hagyományosan megkülönböztetendő két fő kategóriája: az iparjogvédelmi jogok és a szerzői jogok. Az **iparjogvédelmi jogok** a műszaki szellemi alkotások, valamint az áruk és a szolgáltatások megkülönböztetésére szolgáló megjelölések (röviden: az árujelzők) számára adnak oltalmat, így ide sorolható a szabadalom, egyes termékek kiegészítő oltalma, a növényfajta-oltalom, a használati minták oltalma, a formatervezési minták oltalma, és a mikroelektronikai félvezető termékek topográfiajának oltalma, a védjegyoltalom és a földrajzi árujelzők oltalma. Az iparjogvédelmi jogok megsértését értjük általában hamisítás alatt.

A **szerzői jog** az irodalmi, tudományos, művészeti alkotásokat, valamint – az ún. szomszédos, avagy kapcsolódó jogok révén – a felhasználásukhoz kapcsolódó (pl. előadóművészi, hangfelvétel-előállítói, műsorsugárzó, filmelőállítói, adatbázis-előállítói) teljesítményeket részesíti védelemben. A szerzői jogok megsértését értjük általában kalózkodás alatt.

A szellemitulajdon-jogok megsértése esetén a jogok érvényesítésének három fő útja: a polgári jogi jogérvényesítés, a büntetőjogi jogérvényesítés és a vámjogi jogérvényesítés.

A HAMISÍTÁS FŐBB HATÁSAI, VESZÉLYEI

A szellemitulajdon-jogok jogosultjaira:

- A jogtisztta termékek értékesítési volumene csökken, amely munkahelyek megszüntetéséhez vezethet;
- Az eredeti termék minőségébe vetett bizalom csökken, amely az értékesítés további csökkenését eredményezheti;
- Károsítja az áru- és szolgáltatás-kereskedelem működéséhez nélkülözhetetlen bizalmi viszonyt;
- Negatívan hat a K+F befektetésekre.

A fogyasztókra:

- Silány, átlagon aluli minőségű termékekhez jutnak a fogyasztók;
- A vártnál rosszabb költség-haszon arány;
- Veszélyt jelenthetnek a fogyasztók biztonságára;
- Komoly egészségügyi kockázatot jelenthetnek (különösen élelmiszer, gyógyszer, kozmetikumok);
- A hamisítási tevékenység rejtett volta miatt költségvetési bevételkiesést okoz;

A társadalomra, gazdaságra:

- Negatív hatása van a foglalkoztatottságra (munkahelyek megszüntése a hamisítás által sújtott ágazatokban, illetve a foglalkoztatottság eltolódása a bizonytalanabb munkahelyekre);
- A hamisítás elleni fellépés, a tudatosságnövelő kampányok, hamisítás elleni óvintézkedések többletköltséget okoznak a társadalom számára;
- A hamisítás jelenségének a szervezett bűnözéssel való összefonódása előmozdítja a bűnözést és a korrupciót, növeli a feketegazdaság arányát;
- A hamisítás negatívan befolyásolja az innovációt, ami a gazdasági növekedés lassulását idézheti elő.

A hamisításról az Európai Unióban

HAMISÍTÁSSAL ÉS KALÓZKODÁSSAL FOGLALKOZÓ EURÓPAI MEGFIGYELŐKÖZPONT

Az Európai Bizottság 2009. szeptember 11-én terjesztette az Európai Parlament, a Tanács, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé a **a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésének megerősítéséről** szóló közleményét, amelyben – összhangban a hamisítás és a szerzői jogi kalózkodás elleni küzdelemre irányuló, átfogó európai tervről szóló 2008. szeptember 25-én elfogadott tanácsi állásfoglalással – több, a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésének javítását szolgáló, a jogi szabályozáson túlmutató intézkedésekre tett javaslatot. A közlemény kiemeli a közszféra és a magánszektor közötti partnerség megszilárdításának jelentőségét, amelynek közösségi szintű koordinátoraként a Bizottság létrehozta a **Hamisítással és Kalózkodással foglalkozó Európai Megfigyelőközpontot** (European Observatory on Counterfeiting and Piracy).

A Bizottsági közlemény alapján az Európai Unió Tanácsa 2010. március 1-jén elfogadott tanácsi állásfoglalásában (Council Resolution of 1 March 2010 on the enforcement of intellectual property rights in the internal market) a szellemi tulajdon védelmének megerősítése érdekében üdvözölte az Európai Megfigyelőközpont létrehozását és a tagállamokat nemzeti hamisítás és kalózkodás elleni stratégiák megalkotására és koordinatív szervezetek létrehozására ösztönözte.

A Megfigyelőközpont kiemelt szerepkört vállal és központi erőforrásként kíván szolgálni az alábbi területeken:

- a hamisításra és kalózkodásra vonatkozó adatok és információk összegyűjtése, elemzése, ezekre vonatkozóan etalonként szolgáló, egységes módszer kidolgozása az Unióban;
- sikeres tagállami módszerek azonosítása, népszerűsítése és terjesztése (mind a hatósági jogérvényesítés, az iparági stratégiák, mind a tudatosságnövelő kezdeményezések terén);
- a közszféra és a magánszektor együttműködésének előmozdítása, különösen a tudatosságnövelés területén.

A Megfigyelőközpont tevékenységében egyrészt a tagállamok által kijelölt nemzeti képviselők, másrészt a hamisítás és a kalózkodás elleni küzdelemben leginkább érdekelt és legtöbb tapasztalattal rendelkező, különböző gazdasági szektorokat képviselő európai és országos szintű szervezetek képviselői vesznek részt. A Megfigyelőközpont tevékenységét a Bizottság koordinálja. A nemzeti képviselők első ülésére 2009. december 14-én Stockholmban került sor, majd 2010. június 10-én Madridban tartotta első közös plenáris ülését a Megfigyelőközpont, amelyen a közszféra és az üzleti szektor

képviselői bemutatták a hamisítás elleni kezdeményezéseiket, elért eredményeiket, valamint kölcsönösen kicserélték a hamisítás elleni küzdelemmel kapcsolatos tapasztalataikat. A Megfigyelőközpontban való magyar részvétel biztosított a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke és a HENT társadalmi oldalának képviselői által. Az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége keretében 2011. május 17-18-án Budapesten megrendezésre kerülő szellemi tulajdon-védelmi tárgyú konferenciának kiemelt témája a jogérvényesítés, valamint a Megfigyelőközpont nemzeti képviselőinek következő ülésére is Budapesten kerül sor 2011. május 17-én.

Az egyes témák vizsgálatára a Megfigyelőközpont szakértői bizottságokat állított fel, amelyek elemzéseikkel, tanulmányokkal és javaslataikkal segítik a Megfigyelőközpont tevékenységét is. A hamisítás és kalózkodás mértékének és hatásainak feltérképezésére szolgáló módszertan kialakítása céljából tanulmány készül az Európai Bizottság Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóságának 2010-ben kiírt pályázata alapján.

1 A Megfigyelőközpont logójának, pecsétjének megtervezésére, valamint a hamisítás és kalózkodás témájának megjelenítésére 2010 júniusában kreatív pályázatot írt ki az Európai Parlament és az Európai Bizottság „*Szintiszta utánzat*” („REAL Fake”) címmel, amelyre 10-15 éves diákok pályázhattak egész Európából. Az iskolák közül a hamisítással és a kalózkodással foglalkozó videofilm kategóriában a debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nyerte el az első díjat, amely kisfilmjében a hamis termékek veszélyeire, a gyenge minőségre, valamint a biztonsági és egészségügyi kockázatokra ötletes megoldással klasszikus mesék jelenetein keresztül mutatott rá, amelyeket maguk a diákok adtak elő.

1 A „Szintiszta utánzat” pályázaton a nyertes görög iskola által megalkotott Megfigyelőközponti logó.

Nemzetközi egyezmények a hamisítás elleni fellépés erősítésére

ACTA – HAMISÍTÁS ELLENI KERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS

Az Egyesült Államok, Japán, az Európai Unió, Svájc, Kanada, Ausztrália, Új-Zéland, Szingapúr, Dél-Korea, Marokkó és Mexikó között 2008 júniusában kezdődött tárgyalássorozat a Hamisítás Elleni Kereskedelmi Megállapodás (Anti-Counterfeiting Trade Agreement, ACTA) elfogadására. Az ACTA célja, hogy a részes államok számára megteremtse azokat a nemzetközi kereteket, amelyek segítséget nyújtanak a szellemi tulajdon-jogi jogsértések elleni hatékony küzdelemhez, különösen a hamisítás és szerzői jogi kalózkodás további térnyerésének megakadályozásához. Korszerű szellemi tulajdon-jogi jogérvényesítési eszközöket tartalmaz, mind a polgári és büntetőjogi területen, valamint az országhatárokon és a digitális környezetben alkalmazható intézkedések vonatkozásában. Mindezeket túl a megállapodásban részes felek között erőteljes együttműködési mechanizmust vezet be a szellemi tulajdon-jogi jogérvényesítés területén.

Az ACTA tárgyalások utolsó, 11. fordulóját 2010. szeptember 23. és október 2. között tartották Tokióban, amelyet követően már csak néhány vitás kérdés maradt fenn a megállapodás szövegével kapcsolatban. A tárgyalásokban részt vevő államok 2010. november 15-én jelentették be, hogy befejezték a tárgyalásokat, és közzé is tették az egyezmény végleges szövegét.

Az Európai Parlament (EP) 2010. november 24-én kiadott állásfoglalásában üdvözölte az ACTA nyilvánosságra hozatalát és kiemelte a nemzetközi együttműködés kulcsfontosságát a hamisítás elleni küzdelemben. Az EP hangsúlyozta állásfoglalásában, hogy az ACTA nem fogja megváltoztatni az EU-vívmányokat a szellemi tulajdon-jogok érvényre juttatása tekintetében, mivel az uniós jog már most is lényegesen fejlettebb, mint a jelenlegi nemzetközi normák, és ezért ez lehetőséget jelent a területen bevált gyakorlatok és irányelvek megosztására. Az EP hatékony eszköznek tartja az ACTA-t a meglévő normák hatékonyabbá tételéhez, amely ezáltal előnyösen érinti az uniós exportot és védi a jogtulajdonosokat a globális piacon való működésük során, ahol szerzői jogait, védjegyeiket, szabadalmakat, formatervezésiminta-oltalmaikat és földrajzi jelzéseiket jelenleg rendszeresen és széleskörűen megsértik. Az EP üdvözölte, hogy az ACTA-ban való tagság nem zártkörű, és hogy további fejlődő és feltörekvő országok is csatlakozhatnak hozzá, ezáltal elősegítve a szellemi tulajdon-jogok széles körű védelmét és világszerte fokozva a hamisítás elleni küzdelmet.

Az ACTA aláírására várhatóan 2011-ben sor kerül.

MEDICRIME EGYZEMÉNY A GYÓGYSZERHAMISÍTÁS SZANKCIONÁLÁSÁRA

Az Európa Tanács keretében dolgozták ki a gyógyszerhamisítás büntethetőségére vonatkozóan egységes szabályokat bevezető megállapodást. A Medicrime egyezmény a megállapodást elfogadó államokat kötelezi, hogy a hamis gyógyszerek gyártását, szállítását, terjesztését és értékesítését egységes büntetőjogi szabályok szerint szankcionálják, továbbá, hogy a kapcsolódó gyártási, szállítási, értékesítési dokumentumok hamisítását, az engedély nélkül történő gyógyszer-előállítását és -terjesztést, valamint a minőségi követelményeknek nem megfelelő egészségügyi termékek és eszközök forgalmazását büntessék. Az egyezmény mindezeket felül a nemzetközi és az illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködésre vonatkozóan fogalmaz meg irányelveket, az állami és a magánszektor számára javaslatot tesz megelőző intézkedésekre, illetve előírásokat fogalmaz meg az áldozatok és szemtanúk védelmére vonatkozóan. A 47 tagú európai szervezet illetékes miniszterei 2010 decemberében fogadták el az egyezményt, amely a gyógyszerhamisítás büntetőjogi szankcionálására vonatkozóan hivatalosan harmonizálja az aláíró országok szabályozását. Az egyezmény aláírásra való megnyitásának napjáról a Miniszteri Bizottság később fog dönteni.

A Stratégia végrehajtása

A Stratégiához kapcsolódó intézkedési terv 2008-2010 közötti időszakra éves bontásban határozta meg az egyes pillérekhez, illetve iparágakhoz rendelt intézkedéseket a felelősök, adott esetben a felkért közreműködők, valamint a végrehajtáshoz szükséges források megjelölésével.

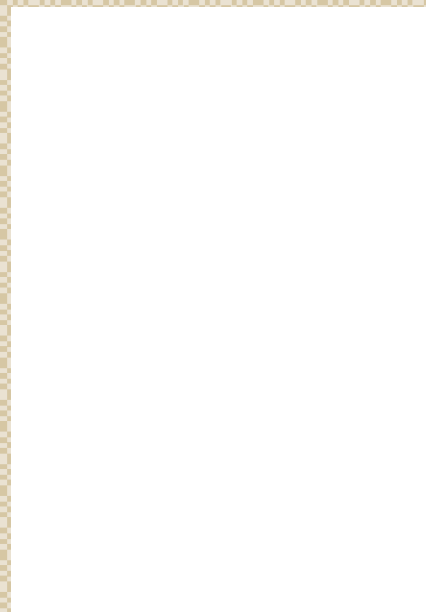
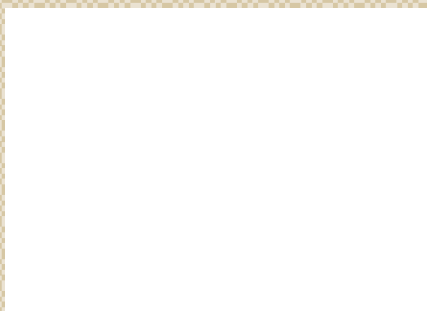
A Stratégia végrehajtásával kapcsolatos koordináló feladat ellátását a HENT-en belül egy, az operatív működést szolgáló, hattagú vezetőség végezte, valamint a testület az egyes kiemelt szakterületek felelős

kezelésére több munkacsoportot hozott létre: statisztikai munkacsoport, oktatási munkacsoport, büntetőjogi és szabálysértési joggyakorlati munkacsoport, gyógyszer- és növényvédőszer-hamisítás elleni munkacsoport, valamint az internetes szolgáltatásnyújtást vizsgáló munkacsoport. A HENT tevékenységével összefüggő ügyintézési feladatokat a HENT titkárságaként a Magyar Szabadalmi Hivatal látta el.

A továbbiakban a Stratégia pillérei szerinti bontásban mutatjuk be a HENT eddigi tevékenységét.

08

STATISZTIKAI
PILLÉR

Statisztikai pillér

A hamisítás és kalózkodás elleni fellépés cselekvési irányainak a kijelöléséhez, a hatékony intézkedések meghozatalához szükség van arra, hogy megbízható statisztikai adatok álljanak rendelkezésre a szellemi tulajdon-jogok megsértésének magyarországi mértékéről, jellemzőiről, iparági összetételéről és gazdasági-társadalmi hatásairól. E megfontolások alapján a HENT – a Stratégiában megjelölt célkitűzések szerint – prioritásként kezeli a hamisítással és kalózkodással összefüggő jogsértésekre vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtését és rendszerezését, valamint a statisztikai adatgyűjtés és -értékelés hazai módszertanának kidolgozását, illetve továbbfejlesztését.

2 A HENT által a hamisításra vonatkozó statisztikai adatgyűjtés és elemzés terén elért eredményeket a 2010-ben HENT-füzetek címmel elindított kiadványsorozat első két kötete foglalja össze. A kiadványok a gazdasági és politikai döntéshozók, az államigazgatási szervek és a gazdaság szereplői számára nyújtanak hasznos és hiánypótló információkat az egyre kiterjedtebb méreteket öltő hamisítás jelenségéről.

„A hamisítás és kalóztevékenység nemzetközi mérési módszerei” címmel megjelentetett első kötet nemzetközi módszertani tanulmány, amely a metodikai ismeretek mellett a hamisítás nagyságára, gazdasági hatásaira vonatkozó konkrét nemzetközi információkról, vizsgálati eredményekről is áttekintést ad. A hamisítás számbavétele döntően nem a hagyományos statisztikai számbavételi módszerekkel és eszközökkel történik,

2 A „HENT-füzetek” című sorozat első két kötetének borítója.

mert a hamisítás rejtett voltára, a magas fokú látenciára való tekintettel nem léteznek megbízható, konzisztens adatok a jelenség volumenére, hatásaira vonatkozóan. Az adatok általában csak közelítő jellegű, becsült értékek. Egységen elfogadott és alkalmazott mérési metodológia hiányában a tanulmány bemutatja a nemzetközi gyakorlatban alapvetően használt számbavételi módszereket: a hivatalos jogérvényesítési statisztikákat, a fogyasztói és termelői, illetve forgalmazói felméréseket, valamint a közgazdasági modellszámításokat. A nemzetközi good practice-ok bemutatása hasznos segítség a becslési módszerek magyarországi adaptációjához.

A HENT-füzetek második kötete „Tények és adatok a hamisításról Magyarországon” címmel a hamisítás magyarországi arányairól ad átfogó képet, a rendelkezésre álló releváns számszerű információkat és adatokat gyűjti össze egy kötetbe. A kiadvány bemutatja a HENT megbízásából végzett hazai fogyasztói felmérések eredményeit, az Európai Unió 27 ezer állampolgárának hamisítással kapcsolatos attitűdjét is vizsgáló Eurobarometer közvélemény-kutatás eredményeit, valamint a szellemi tulajdon-jogokat érintő jogsértésekre vonatkozó kriminálstatisztikai adatokat.

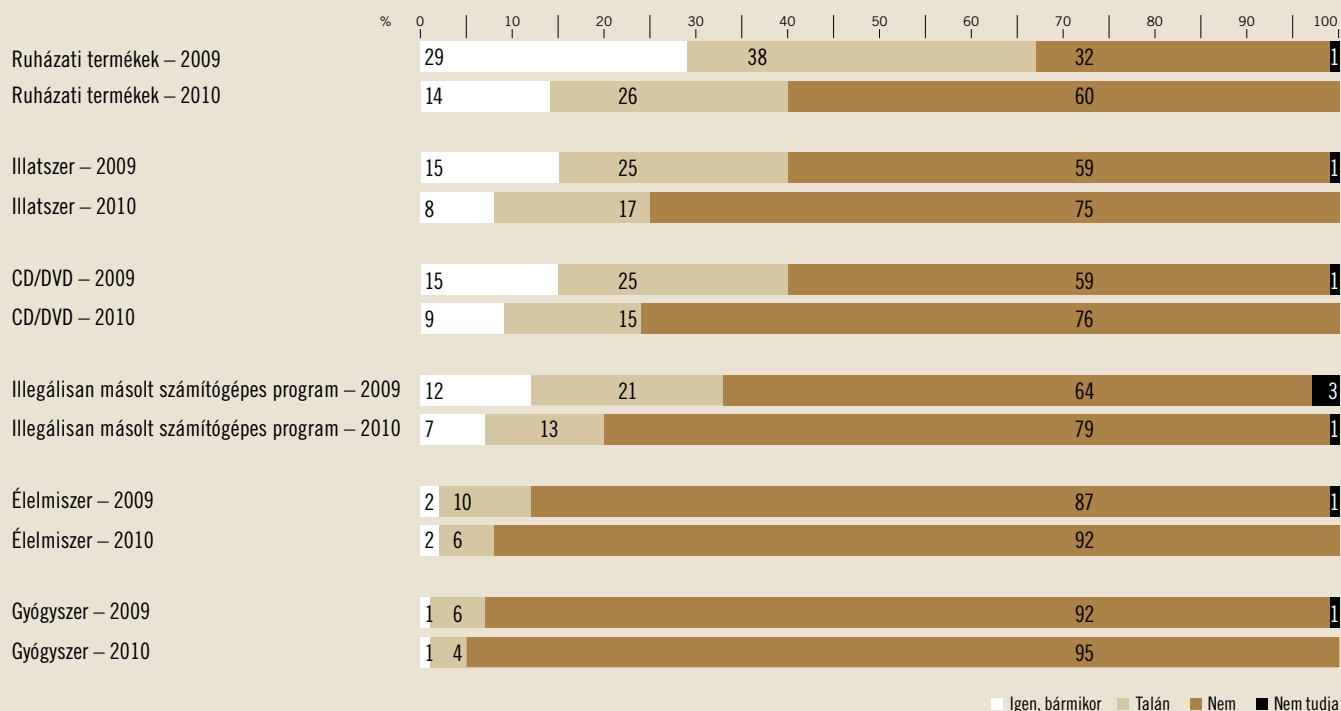
FOGYASZTÓI FELMÉRÉSEK

A fogyasztók megkérdezésén alapuló felméréseket gyakran alkalmaznak a hamisított termékekkel kapcsolatos fogyasztói attitűdök, motívumok, a vásárlói magatartás, a vásárlási gyakoriság, a legfontosabb beszerzési csatornák feltárására. Ez az egyik leggyakrabban alkalmazott mérési technika.

A magyar fogyasztók hamisítással kapcsolatos beállítottságának európai uniós összehasonlításban történő bemutatására biztosított lehetőséget a 2010-ben publikált Eurobarometer közvélemény-kutatás. Az összehasonlító vizsgálat szerint az EU-állampolgárok átlagosan 22%-a vásárolt már legalább egyszer jóhiszeműen olyan terméket, amelyről csak később derült ki, hogy hamisított. A magyar fogyasztók az uniós átlagnál nagyobb arányban (35%) jelezték, hogy vásároltak már valaha hamis terméket. A hamis termékek közül a leggyakrabban a ruházati cikkeket és a fogyasztói elektronikai termékeket jelölték meg.

Az uniós átlaghoz hasonlóan a magyar válaszadók kétharmada a jogkövető magatartást részesíti előnyben, és még a különleges körülményekre (a magas ár, a beszerezhetőség nehézségeire, a minőségi szempontokra, a luxus jellegre) való hivatkozással sem tartja elfogadhatónak a hamisítás jelenségét.

3 VÁSÁROLNA TUDATOSAN HAMIS (NEM JOGTISZTA, MÁSOLT, NEM MEGBÍZHATÓ FORRÁSBÓL SZÁRMAZÓ, ILLEGÁLISAN LETÖLTÖTT) TERMÉKET?

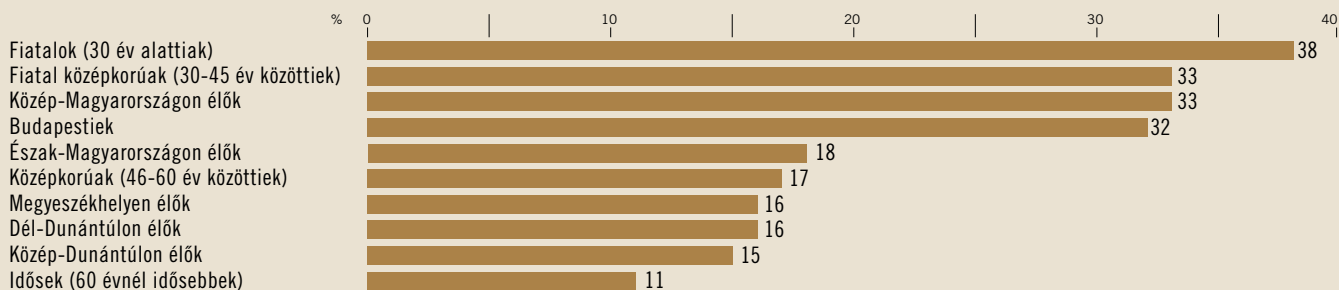
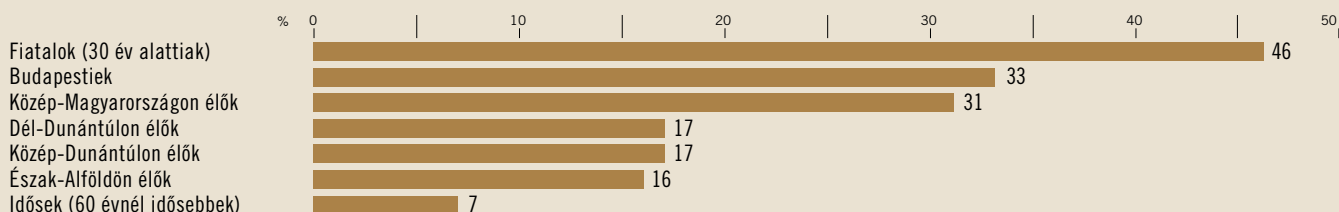
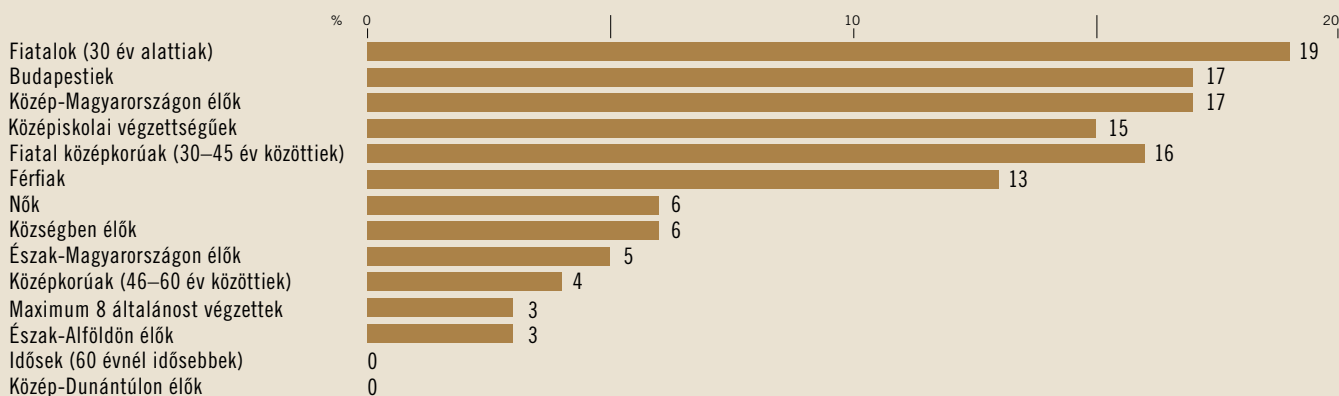
A magyar vásárlók az EU átlagánál nagyobb arányban rendelkeznek megalapozott ismeretekkel a hamisítás negatív gazdasági-társadalmi hatásait, egészségügyi kockázatait illetően. A magyarok 86%-ban értettek egyet azzal, hogy a hamisítás üzlet- és munkahelyromboló gazdasági hatással jár, 73%-uk tisztában van az egészségkárosító hatással, illetve 82%-uk szerint a hamisítvány minősége rosszabb az eredetinél. Viszont a magyarok fogyasztók – az uniós átlagnál nagyobb arányban vélik úgy, hogy a hamisítás a hamisítványt gyártó országok gazdasági fejlődéséhez járul hozzá.

Magyarországra vonatkozóan első alkalommal a HENT végzett országos reprezentatív felmérést – a TÁRKI Társadalomkutatási Intézet bevonásával – a magyar fogyasztók hamisításhoz kapcsolódó attitűdjének, vásárlói magatartásának a megismerése céljából 2009 tavaszán. Az ezerfős sokaságra kiterjedő felmérést 2010-ben megismételte. A vizsgálat fókuszában a magyar lakosság vásárlói magatartásának, társadalmi-gazdasági hatásokkal kapcsolatos tájékozottságának, valamint a hamis termékekhez kapcsolódó konkrét vásárlási szokásainak a felmérése állt.

ÖN VÁSÁROLNA HAMIS TERMÉKET?

A 2010. évi közvélemény-kutatás szerint a megkérdezettek 19%-a talán, míg 5%-a bármikor nyitott lenne hamis termék megvásárlására. A termékek közül a hamis ruházati termékek iránt a legnagyobb a kereslet: minden negyedik vásárló tartja elképzelhetőnek hamis ruhadarab vásárlását. A ruházati termékek esetében a fogyasztók nem mindig tekintik hamisítványnak a nem originális ruházati terméket: a válaszadók egy része ugyanis miközben általánosságban elzárkózott a hamis áruktól, nyitottságot mutatott a hamis ruházati termékek iránt.

3 A 2010. évi felmérés legfontosabb következtetése, hogy a 2009. évihez viszonyítva valamennyi vizsgált termékcsoporthoz csökkent a hamis termékek iránti érdeklődés. Legnagyobb javulás a ruházati termékek esetében volt tapasztalható, ahol közel kétszeresére (32%-ról 60%-ra) nőtt azoknak az aránya, akik elutasítják a hamisítványokat. A hamis élelmiszerek és gyógyszerek magas elutasítottsága is tovább emelkedett: bizonytalan eredetű élelmiszerre a 2009. évi 12%-kal szemben a lakosság 8%-a, hamis gyógyszerre a 2009. évi 7%-kal szemben a lakosság 5%-a lenne nyitott.

4 VÁSÁROLNA HAMIS (NEM JOGTISZTA, MÁSOLT, NEM MEGBÍZHATÓ FORRÁSBÓL SZÁRMAZÓ, ILLEGÁLISAN LETÖLTÖTT) TERMÉKET?**5 VÁSÁROLT AZ ELMÚLT EGY ÉVBEN HAMIS (NEM JOGTISZTA, MÁSOLT, NEM MEGBÍZHATÓ FORRÁSBÓL BESZERZETT, ILLEGÁLISAN LETÖLTÖTT) TERMÉKET?****6 NEM ZÁRKÓZIK EL ILLEGÁLIS TARTALOM LETÖLTÉSÉTŐL****7 AZ ELMÚLT ÉVBEN NEM LEGÁLIS FORRÁSBÓL TARTALMAT (ZENE, FILM, SZOFTVER) LETÖLTŐK ARÁNYA**

4 A kutatás eredményei szerint **a hamis termékek iránt a fiatalok (30 év alattiak), a fiatal középkorúak (30-45 év közöttiek), a budapestiek és a Közép-Magyarországon élők a legnyitottabbak.**

VÁSÁROLT ÖN AZ ELMÚLT ÉVBEN HAMIS TERMÉKET?

5 A 2010. évi közvélemény-kutatás a hamis termékekkel kapcsolatos fogyasztói attitűdök megismerése mellett önbevalláson alapuló információkat is gyűjtött a megkérdezést megelőző egy év konkrét vásárlásaira vonatkozóan. A felmérést megelőző esztendőben a lakosság 15%-a vásárolt legalább egyszer hamis terméket. A hamis terméket vásárlók háromnegyede többször is, míg egynegyede csak egy alkalommal vásárolt ilyen árut.

A magyar fogyasztók körében **a leggyakrabban vásárolt hamis termék a ruházat volt:** minden ötödik fogyasztó (20%) jelezte, hogy egy vagy több alkalommal vásárolt a vizsgálatot megelőző évben hamis ruházati cikket. A ruházatot sorrendben a hamis illatszer (10%) követi, amelyet minden tizedik magyar fogyasztó vásárolt. A legkevésbé népszerű áruknak a komoly egészségügyi kockázatot jelentő, bizonytalan forrásból származó élelmiszerek (4%) és gyógyszerek bizonyultak (1%).

ILLEGÁLIS FORRÁSBÓL SZÁRMAZÓ TARTALMAK LETÖLTÉSE

Fogyasztói attitűd

6 A közvélemény-kutatás szerint a teljes **lakosság 22%-a töltene le nem jogtisztá forrásból filmet, zenei tartalmat és szoftvert az internetről.** Elsősorban a fiatalabb korosztály fogékony az illegális tartalmak iránt: a 30 évesnél fiatalabbak közel fele (46%) nem zárkózna el a letöltéstől. A 60 év felettek közül csak 7% jelzett letöltési hajlandóságot. A letöltéshez való hozzáállás terén regionális különbségek is tapasztalhatók: Közép-Magyarországon minden harmadik válaszadó, Dél-Dunántúlon, Közép-Dunántúlon és Észak-Alföldön csak minden hatodik válaszadó nyitott a letöltésre.

Tényleges vásárlói magatartás

7 A magyar lakosság **9%-a töltött le nem legális forrásból filmet, zenei tartalmat vagy szoftvert az internetről a kutatást megelőző évben.** A megkérdezettek 7%-a több alkalommal, míg 2%-a csupán egy alkalommal. A nem jogtisztá forrásból filmet, zenei tartalmat és szoftvert az internetről letöltők körében vezető helyet foglalnak el a fiatalok: minden ötödik, 30 év alatti fiatal töltött le illegális forrásból származó tartalmat a vizsgálatot megelőző egy esztendőben. A nemek is szignifikánsan befolyásolják a letöltési aktivitást: a férfiak kétszer nagyobb valószínűséggel töltenek le illegális tartalmat, mint a nők.

A HAMIS TERMÉKEK VÁSÁRLÁSÁNAK MOTIVÁCIÓI

A fogyasztók vásárlási motivációinak vizsgálata megerősíti azt a kézenfekvő feltételezést, amely szerint a hazai fogyasztók a hamis termékeket nem a minőségük, hanem elsősorban olcsóságuk miatt vásárolják. A magyar lakosság közel kétharmada (62%) szerint egyértelműen jobb minőségű az eredeti, mint a hamis termék. A 2009. évi felméréshez képest 5%-kal, 17%-ról 12%-ra csökkent azoknak az aránya, akik szerint a hamisítvány minősége eléri az eredetiét.

A válaszolók döntő többsége (71%) szerint hosszú távon jobban megéri az eredeti terméket választani. A 2009. évi 7%-ról 12%-ra növekedett azonban azoknak az aránya, akik szerint a hamisítvány állja a versenyt hosszú távon az eredetivel szemben.

A hamisítás összességében negatív társadalmi megítélését támasztja alá, hogy a magyar lakosok háromnegyede nem büszkélkedik tetteivel, hanem inkább eltitkolja, hogy hamis terméket vásárolt. Mindössze minden huszadik vásárló dicsekedne el ismerőseinek, hogy milyen jó üzletet csinált, amikor az eredeti termék helyett egy hamisítványt választott.

A HAMISÍTÁS TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HATÁSÁIRÓL ALKOTOTT FOGYASZTÓI VÉLEMÉNYEK

A megkérdezett fogyasztók általában tudatában vannak a hamisítás káros társadalmi-gazdasági hatásainak: a válaszolók közel 70%-a tisztában van azzal, hogy a hamisítás miatt a költségvetés komoly bevételektől esik el, amely állítással a megkérdezettek mindössze 8%-a nem ért egyet. A magyar fogyasztók több mint fele (54%) szerint a hamisítás veszélyezteti a munkahelyeket. Csak 17%-uk véli úgy, hogy a hamisításnak nincs hatása a munkaerőpiacra, viszont feltűnően magas a bizonytalanoknak (22%) és azoknak az aránya (7%), akik nem tudtak véleményt nyilvánítani a foglalkoztatási hatásra vonatkozó kérdésben. A 2009. évi felméréshez képest jelentősen megnőtt azoknak az aránya, akik szerint a hamisítványok a fogyasztók egészségét is veszélyeztetik: 2009-ben a válaszadók kétharmada, 2010-ben már 76%-a vélekedett a fenti módon.

A magyar fogyasztók több mint kétharmada (69%) bűncselekménynek tekinti a hamisítványok gyártását, terjesztését, ami a válaszok 4%-os növekedését jelenti a 2009. évi felméréshez képest. A megkérdezettek 11%-a szerint a hamisítványok terjesztőinek nem kell felelniük tettükért a törvény előtt. Az előző felméréshez hasonlóan **10 megkérdezettből 7 válaszadó (68%) szigorúbban büntetné a hamisítványok készítőit és terjesztőit.** A hamis terméket vásárlók felelősségre vonásával a megkérdezettek 36%-a értene egyet, ugyanakkor 31%-a ellenezné azt. A megelőző évben készített felméréssel megegyezően a megkérdezettek 57%-a szerint a nyilvánosságban túl kevés szó esik a hamisítás veszélyeiről, míg 15%-uk elegendőnek ítéli meg a hamisítás veszélyeire vonatkozó információkat.

AJÁNDÉKOZNA MÁSOLT CD-T, DVD-T KARÁCSONYRA?

8 A HENT 2010 decemberében a TÁRKI közreműködésével egy országos reprezentatív felmérés keretében vizsgálta a magyar lakosság karácsonyi CD-, DVD-vásárlási szokásait. A megkérdezettek 11%-ának állt szándékában, hogy karácsonyra zenei CD-t vásárol ajándékba, a válaszadók háromnegyede nem tervezett CD-vásárlást, míg minden hetedik válaszadó még bizonytalan volt ebben a kérdésben. A CD-vásárlók között felülreprezentáltak voltak a diplomások, a fiatalok, az érettségizettek és a budapestiek. A potenciális vásárlók közül **minden ötödik megkérdezett (21%) vásárolna hamis CD-t** ajándékba, ha olcsón jutna hozzá.

9 Még kedvezőtlenebb a kép a DVD-k esetében, mivel a vásárlók majdnem egyharmada nem zárkózott el a hamis DVD-k vételétől. A megkérdezettek 11%-a tervezett DVD-t vásárolni szeretneinek karácsonyra. A vásárlók között felülreprezentáltak voltak a diplomások, a fiatalok (18-30 évesek), az érettségizettek és a fiatal középkorúak (30-45 évesek). A potenciális vásárlók közül **29% vásárolna hamis DVD-t ajándékba**, míg 20 százalékuk bizonytalan ebben a kérdésben.

JOGÉRVÉNYESÍTÉSI STATISZTIKAI ADATOK

A hamisításra vonatkozó információk közül a hatósági statisztikai adatszolgáltatási rendszerből (az ügyészségtől, rendőrségtől, vámhatóságtól, bíróságtól) származó adatok megbízhatósága a legmagasabb. Tekintettel azonban a szellemi tulajdon-jogokat sértő cselekmények esetében a látencia magas fokára, ezek az adatok nem szolgáltatnak elegendő információt az illegális tevékenység teljes volumenére vonatkozóan, csak a „jéghegy csúcsát” mutatják. A „jéghegy csúcsából” pedig külső tényezők (pl. a nyomozóhatóságok kapacitásának) függvényében az egyik évben kevesebb, a másik évben több válik láthatóvá.

HAMIS ÁRUK FELTARTÓZTATÁSA A HATÁROKON

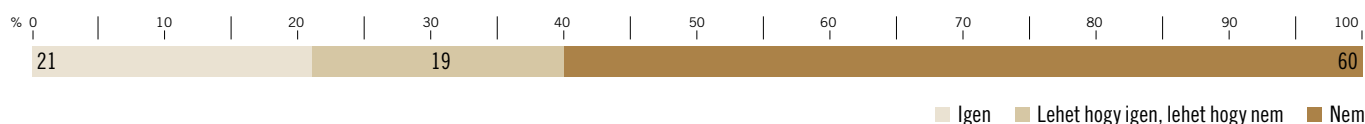
A nemzetközi gyakorlatban a hivatalos statisztikai adatok közül a vámhatósági árufoglalások adatait gyakran alkalmazzák a hamisítás volumenének és szerkezetének bemutatására. Az Európai Bizottság Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósága (DG TAXUD) által 2010-ben közzétett éves jelentés szerint a tagországok vámhatóságai 2009-ben több mint 43 500 esetben léptek fel, és az EU vámhatárain összesen 118 millió hamis terméket foglaltak le. Tíz tagország adja az EU vámhatósági árufoglalási eseteinek a 85%-át és a lefoglalt áruk 92%-át. Magyarország a lefoglalások esetszáma tekintetében (4 044) a harmadik legaktívabb vámhatósággal rendelkező tagország, a lefoglalt árucikkek volumene tekintetében (1 211 346) pedig a középmezőnyben foglalt helyet.

A SZELLEMITULAJDON-JOGOKAT SÉRTŐ
BŰNCSELEKMÉNYEK VIZSGÁLATA

A HENT az Országos Kriminológiai Intézet (OKRI) kutatóit bízta meg egyebek mellett az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (ENyÜBS) rendszeréből a testület statisztikai munkacsoportja által leválogatott adatoknak a kiegészítésével, elemzésével és értékelésével, valamint a szellemi tulajdonjogi jogsértések tekintetében az igazságügyi statisztikai adatszolgáltatási rendszer továbbfejlesztésére vonatkozó javaslatok megfogalmazásával. A kutatók a bűnügyi statisztikai adatgyűjtési rendszert abban az irányban javasolták továbbfejleszteni, hogy az biztosítsa az online környezetben megvalósított cselekmények nagyobb lefedettségét, a számítógép mint elkövetési eszköz differenciáltabb megjelenítését. Szükségesnek ítélték a kárérték meghatározására vonatkozó értékelési módszerek egységesítését, illetve a kárérték meghatározásának kiterjesztését minden tényállásra vonatkozóan. A javaslatok szerint elengedhetetlen a szellemi tulajdon-jogok megsértésére vonatkozó bírósági statisztikai nyilvántartás reformja, ugyanis a bíróságok ezeket a cselekményeket egyelőre az ún. egyéb kategóriában rögzítik. Az OKRI javasolta továbbá a vámhatóság adatrögzítési módszereinek, illetve adatszolgáltatásának a módosítását is az áru hamis megjelölése esetében. A kutatói javaslatok hasznos kiindulásul szolgálnak a szellemi tulajdon-jogok megsértésével kapcsolatos igazságügyi statisztikai adatszolgáltatási rendszer továbbfejlesztéséhez.

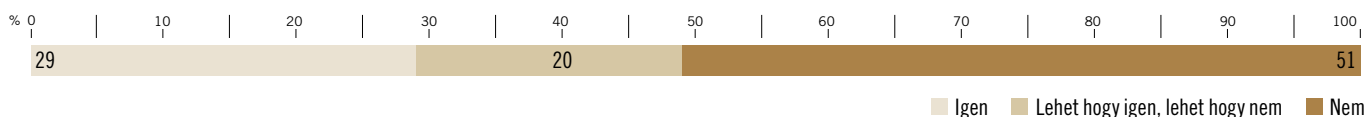
8

HA OLCSÓN HOZZÁJUTNA, VÁSÁROLNA NEM EREDETI CD-T AJÁNDÉKBA?

9

HA OLCSÓN HOZZÁJUTNA, VÁSÁROLNA NEM EREDETI DVD-T AJÁNDÉKBA?

A HENT és az OKRI együttműködésének eredményeként első ízben sikerült a 2002-2009 közötti évekre összeállítani és egy helyen hozzáférhetővé tenni a hamisítással kapcsolatosan rendelkezésre álló, hazai igazságszolgáltatási adatokat. A szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó kriminálstatistikai elemzés főbb információit és megállapításait a HENT-füzetek 2. kötetében tette közzé a testület a hamisítás jelensége iránt érdeklődők számára.

KRIMINÁLSTATISZTIKAI ADATOK ALAKULÁSA

A szellemi tulajdon-jogokat sértő bűncselekményekre vonatkozó adatok vizsgálata a következő hat büntető törvénykönyvi tényállásra vonatkozó statisztikai adatok elemzésére irányult az ENyÜBS alapján: Áru hamis megjelölése – Btk. 296. §; Bitorlás – Btk. 329. §; Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése – Btk. 329/A. §; Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása – Btk. 329/B. §; Jogkezelési adat meghamisítása – Btk. 329/C. §; Iparjogvédelmi jogok megsértése – Btk. 329/D.

A szellemi tulajdon-jogokat sértő cselekmények büntető törvénykönyvi tényállásai közül a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok

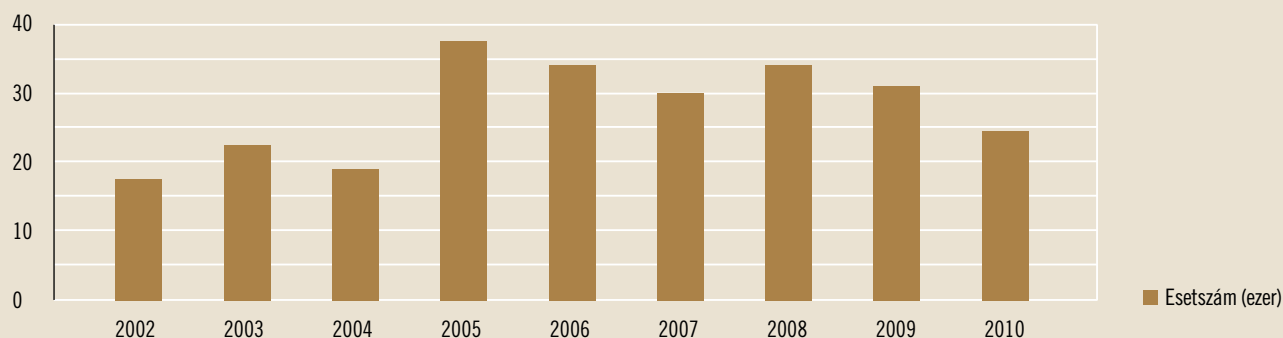
megsértésével összefüggő bűncselekményeknek (Btk. 329/A. §) az előfordulása volt a leggyakoribb: 2009-ben 31 ezer, 2010-ben 24 ezer ilyen bűncselekmény vált ismertté, ami az összes szellemi tulajdoni jogsértés 97, illetve 98%-át jelentette. A szerzői joggal kapcsolatos deliktumok kiemelkedő számossága összefügg a bűnügyi statisztikai adatgyűjtési rendszer azon sajátosságával, hogy az adatok nem a bűnügyeket, hanem a bűncselekményeket veszik számba. Abban az esetben, ha egy bűnügyben több rendbeli jogsértés miatt indult eljárás, növekszik a regisztrált bűncselekmények száma.

10 11 A szellemi tulajdon-jogokat sértő, ismertté vált bűncselekmények számának alakulásában erős évenkénti ingadozás mutatkozott a 2002 és 2010 közötti időszakban: egyes években jelentős növekedés, más években számottevő visszaesés volt regisztrálható. Az előző évekhez képest 2010-ben valamennyi tényállás esetében jelentős csökkenés volt tapasztalható, így például a szerzői jogsértések száma 2010 és 2008 között 28%-kal csökkent. Az adatok értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a bűncselekmények számának csökkenése egyik oldalról ugyan az állampolgárok jogkövető magatartását jelzi, másrészt szoros összefüggést mutat a nyomozó hatóságok aktivitásával, ennek folytán a sikeres felderítő tevékenységgel is.

10 A SZELLEMITULAJDON-JOGOK MEGSÉRTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ ISMERTTÉ VÁLT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA TÉNYÁLLÁSOK SZERINTI BONTÁSBAN 2002-2010 Forrás: ENyÜBS

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Iparjogvédelmi jogok megsértése	38	45	83	103	114	154	151	99	37
Jogkezelési adat meghamisítása	–	–	–	1	0	0	1	0	0
Szerzői vagy szerzői jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása	366	19	11	17	54	51	2545	318	102
Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése	17532	23269	19046	37401	33446	29891	33521	31021	24194
Bitorlás	2	3	5	8	2	1	2	1	2
Áru hamis megjelölése	472	308	304	459	631	398	556	500	354

11 A SZERZŐI VAGY SZERZŐI JOGHOZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK MEGSÉRTÉSE BŰNCSELEKMÉNY ALAKULÁSA 2002 ÉS 2010 KÖZÖTT Forrás: ENyÜBS

12 A szellemi tulajdon-jogok megsértésével összefüggően ismertté vált bűncselekmények regionális eloszlására a legtöbb tényállás esetében a **fővárosi elkövetés dominanciája** a jellemző. A szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése bűncselekmény leggyakoribb helyszínei Budapest (30%), Veszprém (11%), Pest (7%) és Csongrád (7%) megyék. Az áru hamis megjelölése bűncselekmények 64%-át Budapesten követték el, míg az iparjogvédelmi jogok megsértése bűncselekmény helyszínei elsősorban a főváros (57%) és Heves (19%) megye voltak. Ezzel szemben a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása bűncselekmény elkövetése a legnagyobb gyakorisággal Csongrád (29%), Nógrád (14%) és Hajdú-Bihar (12%) megyékben fordult elő.

Az ENyÜBS adatai szerint a szerzői jog megsértésével kapcsolatos ismertté vált bűncselekményeket az elkövetők – az elkövetés tárgya szerint – leggyakrabban szoftverre, filmalkotásra és illegálisan másolt CD-re, DVD-re nézve valósították meg, illetve az elkövetés módszerét vizsgálva pedig leginkább másolással, illetve jogosulatlan forgalomba hozatallal követték el 2010-ben is.

A szellemi tulajdon-jogokat sértő bűncselekmények közül 2010-ben a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése bűncselekmények túlnyomó részében (90%) a rendőrség, míg az áru hamis megjelölése és az iparjogvédelmi jogok megsértése bűncselekmények esetében (92%) a Vám- és Pénzügyőrség járt el nyomozó hatóságként.

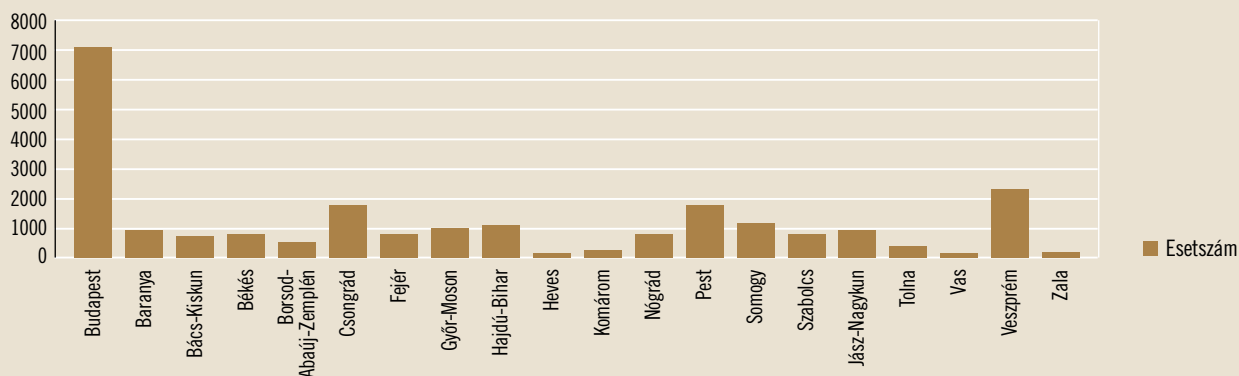
KÖZGAZDASÁGI MODELLSZÁMÍTÁSOK

A közgazdasági modellszámítások alkalmazásával készített becslések egy-egy iparágra vagy az egész nemzetgazdaságra vonatkozóan adnak számot a hamisítás volumenéről, gazdasági hatásairól. Modellszámítással készül például a világ legnagyobb szoftvergyártóit tömörítő Business Software Alliance (BSA) közismert kalózártája. A BSA számítási modellje szerint az illegális szoftverek volumenét a tárgyévben újonnan üzembe helyezett személyi számítógépek (hardver) és az ugyanebben az évben legális csatornákon keresztül újonnan vásárolt (kifizetett) szoftverek (operációs rendszerek) mennyisége közötti különbséggel határozzák meg. A kalózártája az illegális szoftverek és az összes üzembe helyezett szoftver hányadosa. A BSA 2010. évi tanulmánya szerint **Magyarországon 2009-ben az illegálisan telepített szoftverek aránya 1%-kal csökkent, és jelenleg 41%-ot tesz ki.** Ezeknek az illegális szoftvereknek a becsült kereskedelmi értéke mintegy 113 millió US\$. Az illegális szoftverhasználat visszaszorításának gazdasági hatásairól készített 2008. évi BSA-tanulmány szerint, ha az illegális szoftverek aránya négy év alatt 10 százalékponttal csökkenne, akkor az Magyarországon mintegy 1100 új munkahelyet és a gazdasági teljesítmény 47 milliárd Ft-os növekedését eredményezné, ráadásul további 11 milliárd Ft összegű adóbevételt jelentene az állam számára. A becslés szerint a legálisan értékesített szoftverek árának minden dollárja után további 3-4 \$ bevételt realizálnak az adott ország szolgáltató és forgalmazó társaságai is.

12

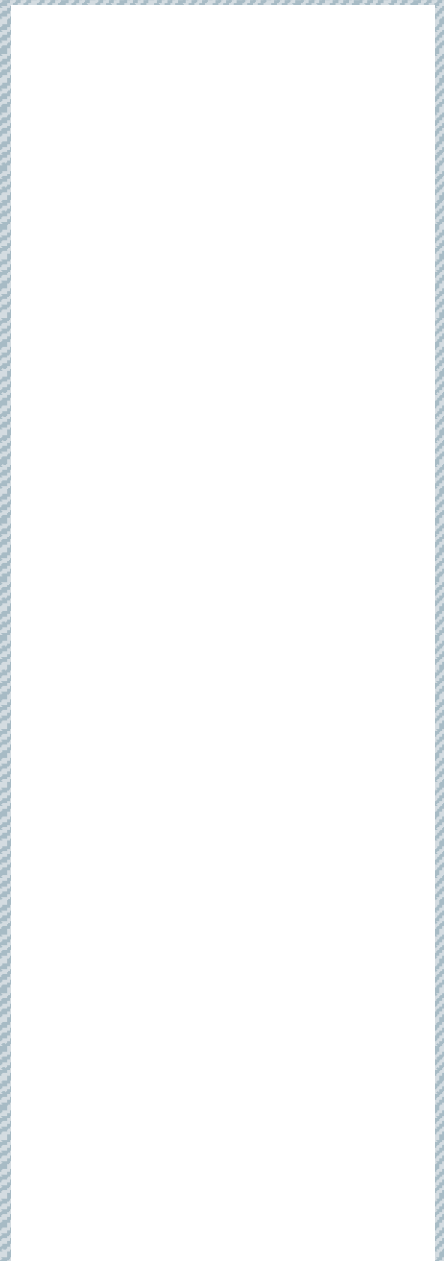
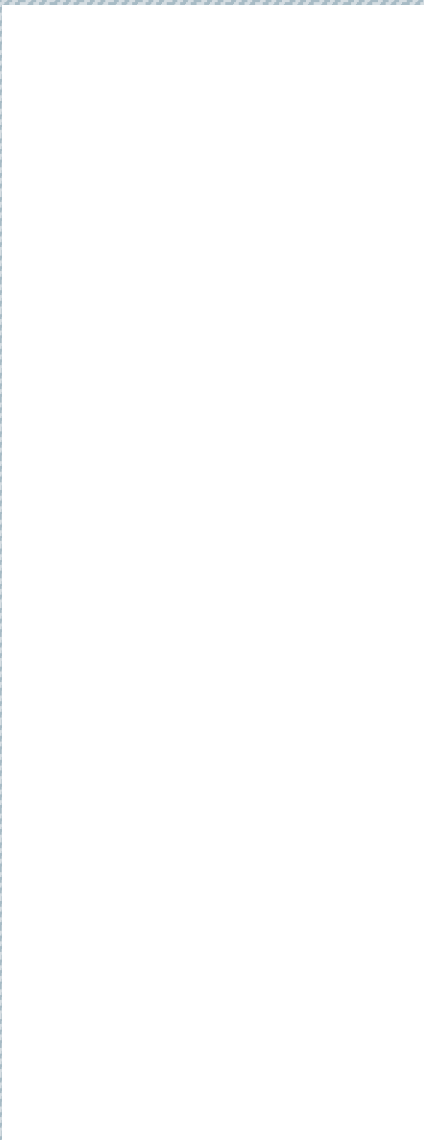
A SZERZŐI VAGY SZERZŐI JOGHOZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK MEGSÉRTÉSE BŰNCSELEKMÉNY REGIONÁLIS MEGOSZLÁSA 2010-BEN

Forrás: ENyÜBS

09

JOGÉRVÉNYESÍTÉSI PILLÉR

Jogérvényesítési pillér

A Stratégia második, **jogérvényesítési** pillére keretében a jogérvényesítéssel összefüggő jogszabályi környezet, a jogalkalmazás kérdéseinek, valamint a jogosultakat segítő intézkedéseknek és eszközöknek az áttekintése volt a cél, illetve szükség esetén a megfelelő módosítások, új eszközök és intézkedések kezdeményezése. A HENT büntetőjogi és szabálysértési joggyakorlati, gyógyszer- és növényvédőszer-hamisítás elleni, valamint az internetes szolgáltatásnyújtást vizsgáló munkacsoportjának tevékenysége során is felmerültek olyan, a szellemi tulajdon-jogok jogérvényesítését segítő javaslatok, kezdeményezések, amelyek vizsgálata és lehetőség szerinti megvalósítása a HENT koordinálásával történik.

BÜNTETŐJOGI JOGÉRVÉNYESÍTÉS

AZ OKRI EMPIRIKUS ELEMZÉSE

A HENT a kriminálstatistikai elemzésen túl a szellemi tulajdon-jogokat sértő bűncselekmények jogdogmatikai és büntetőjogi iratok elemzésén alapuló empirikus kutatásával bírta meg az OKRI-t, amely 303 bűntudomány

részletes értékelését végezte el. Ehhez hasonló, nagyszabású empirikus elemzés a szellemi tulajdon-jogokat sértő bűncselekményekről hazánkban még nem készült korábban. A kutatók fontos megállapításokat tettek a vizsgált bűncselekményi kategória jellemzőiről (egy elkövetőre jutó rendkívül sok cselekmény, a szakértők igénybevételenek nagy aránya, büntetőjogi költségek magas összege), valamint rámutattak az eljárások során tapasztalható gyakorlati nehézségekre, ellentmondásokra is, így pl. a szakértői kompetencia határainak kérdésére, vagy a jogsértésekkel okozott vagyoni hátrány meghatározásának módszertani hiányosságára. Kiemelve az internet és a digitális technológiák által jelentett kihívásokat az OKRI tanulmányának következtetéseiben – a társadalom jelentős részének kriminalizálása helyett – **az üzletszerű bűncselekményekre koncentráló gyors és hatékony bűnüldözést, az eljáró hatósági személyek szakismeretének bővítését, valamint a lakosság körében történő felvilágosító tevékenység fejlesztését látja megoldásként a szellemi tulajdon védelmének megerősítésére.** A kutatásban jelzett joggyakorlati hiányosságok és problémák fontos, megoldásra váró pontokat jelöltek ki a büntetőjogi jogérvényesítés terén. Az OKRI empirikus kutatásának összefoglalása jelen beszámoló 4. számú függelékét képezi.

AZ OKRI-KUTATÁS KONKRÉT JAVASLATAI

1. A jogalkalmazók kriminalisztikai – elsősorban informatikai – ismereteinek fejlesztése elengedhetetlen a jogalkalmazási gyakorlat egységesítéséhez.
2. A szakértői kamara informatikai szakbizottsága a szakértők számára módszertani levélben foglalja össze, hogy a szakértők milyen kérdések megválaszolásában kompetensek.
3. A szakértői kamara egységesítse a szakértői módszertant, ezen belül különösen a vagyoni hátrány meghatározásának módszerét.
4. Fontos lenne, ha a nyomozó hatóságok a sértetteket értesítenék a sérelmükre megvalósított bűncselekményekről, biztosítva ezáltal számukra a lehetőséget, hogy az eljárási jogaikat gyakorolhassák, polgári jogi igényüket előterjeszthessék.
5. Az egyszerű megítélésű ügyekben több példát is találtak arra, hogy a büntetőbíró elbírálta a polgári jogi igényt. Ennek előnye abban van, hogy ezt követően nincs szükség a polgári bíróság előtt ismételtelen lefolytatni egy eljárást, ami egyrészt tehermentesíti a polgári bíróságokat, másrészt pedig végrehajtási szakba juttatja az igényérvényesítést.
6. A szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése esetén az üzletszerű elkövetés kivételével a 100 ezer Ft-ot meg nem haladó vagyoni hátrány esetén ne minősüljön bűncselekménynek, csupán szabálysértésnek.
7. A jogi személy tevékenysége körében elkövetett bűncselekmények esetén a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedés alkalmazási lehetőségének vizsgálata pénzbírság és a jogi személy tevékenységének korlátozhatósága tekintetében.
8. A terjesztéssel megvalósuló bűncselekményekkel kapcsolatosan szükséges lenne a joggyakorlat egységesítése az üzletszerűség megállapíthatóságát illetően, ugyanakkor a jogszabályi változások miatt szükséges lehet a gyakran hivatkozott bírósági határozatok felülvizsgálatára.
9. A szerzői jogi jogosultak alapvető érdeke, hogy a számukra okozott vagyoni hátrány mielőbb kiegyenlítésre kerüljön, így célszerű figyelembe venni a közvetítő eljárás igénybevételenek a lehetőségét. Ezért különös figyelmet kell fordítani a nyomozó hatóságnak, hogy mind a sértettet, mind a gyanúsítottat érdemben tájékoztassa a közvetítő eljárás lehetőségéről.
10. Szükséges lenne a Btk. 329/B. §-ának módosítása olyan irányba, hogy a műszaki intézkedés kijátszását elősegítő szoftverek hozzáférhetővé tétele is ebbe a körbe tartozzon.
11. A közvetítő szolgáltatók felelősségi szabályainak összhangba hozása az értesítési és eltávolítási eljárás szabályaival az interneten keresztül megvalósuló jogsértésekkel szembeni hatékonyabb fellépés érdekében.
12. Az áru hamis megjelölése vonatkozásában szükséges lenne pontosítani a versenytárs fogalmát annak érdekében, hogy a bűncselekmény megállapításában egységes gyakorlat alakulhasson ki.

POLGÁRI JOGI JOGÉRVÉNYESÍTÉS

A SZELLEMITULAJDON-JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ IRÁNYELV FELÜLVIZSGÁLATA

Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-én fogadta el a **szellemi tulajdon-jogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelvet** (jogérvényesítési irányelv), amely a szerzői és iparjogvédelmi jogsértések nyomán alkalmazható – polgári és közigazgatási természetű – intézkedések, eljárások és jogorvoslatok tekintetében irányozza elő a tagállamok nemzeti jogszabályainak harmonizációját. A jogérvényesítési irányelv azt is előírta a tagállamok számára, hogy 2009. április végéig készítsenek jelentést a Bizottság számára az átültetett szabályok alkalmazásából fakadó tapasztalataikról. A jogérvényesítési irányelv magyarországi átültetése az egyes törvényeknek az iparjogvédelmi és a szerzői jogok érvényesítésével összefüggő módosításáról szóló 2005. évi CLXV. törvény elfogadásával megtörtént; az átültetésről és annak hatásairól – a Magyar Szabadalmi Hivatal és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium készítette el a nemzeti jelentést.

A tagállamoktól kapott értékelések és a szakmai szervezetekkel folytatott megbeszélései alapján a Bizottság 2011. január 10-én adta ki a **jogérvényesítési irányelv alkalmazásáról szóló jelentését**. A Bizottság fő következtetése az volt, hogy a jogérvényesítési irányelv jelentős és pozitív hatást gyakorolt a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelmére, de az is nyilvánvalóvá vált, hogy az irányelv alkalmazása számos olyan kérdést vet fel, amelyek értelmezést, továbbgondolást igényelnek. A jelentés hangsúlyosan jeleníti meg azt, hogy az internetes jogsértések az irányelv elfogadása óta olyan méreteket és újszerű formákat öltöttek, amelyeket az irányelv megalkotásakor nem tartottak szem előtt, és esetlegesen a jogi szabályozás szintjén is reakciókat igényelhetnek. Emellett számos kérdés merül fel a közvetítő szolgáltatók felelőssége, az egyes intézkedések ideiglenes intézkedésként történő alkalmazása, a kiegészítő intézkedésekkel kapcsolatos gyakorlat, valamint a kártérítés kiszámítása terén is. A további uniós szintű lépések megalapozása érdekében a bizottsági jelentés alapján 2011. március 31-i határidővel nyilvános konzultációt hirdetett a Bizottság.

Az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége fontos szerepet játszik az irányelvvvel kapcsolatos szakértői megbeszélések koordinációjában. Az irányelv alkalmazásával kapcsolatos hazai észrevételek, a jogérvényesítési gyakorlatok és tapasztalatok összegyűjtése érdekében a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium belső konzultációt folytatott le az érintett szakmai-társadalmi szervezetekkel, valamint a Fővárosi Bírósággal, és ennek eredményeként készítette el a Bizottsághoz eljuttatott tagállami hozzájárulást.

GYÓGYSZERHAMISÍTÁS ELLENI FELLÉPÉS

A magyar gyógyszer-kereskedelmi lánc világviszonylatban is nagyon szigorú, zárt és ellenőrzött rendszer. Ez teszi lehetővé azt, hogy a legális árusítóhelyeken keresztül (patikák, az árusításra feljogosított benzinkutak és online gyógyszertárak) ne kerülhessen hamisítvány a betegekhez. Egyre könnyebb azonban a hozzáférés a külföldi online forrásokhoz, amelyek többsége nem ellenőrzött, és gyakran hamisítványokat forgalmaz. A hamis gyógyszerek terjesztésének leggyakoribb módja az interneten (gyakran spam útján) való értékesítés.

13 A HENT gyógyszerhamisítás elleni munkacsoportjának javaslata alapján az **Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) honlapján elérhető gyógyszeradatbázist kiegészítették a gyógyszerekről készített fotókkal**, amely mind a nyomozhatóságok munkáját segítheti, mind a fogyasztók tájékoztatását szolgálja. 2010. március 5-én tartott szakmai programján mutatta be az OGYI a kiegészített adatbázis használatát a nyomozhatóságok részére, 2010. május 5-én pedig a HENT és az OGYI közös sajtótájékoztató keretében mutatták be az OGYI adatbázisát, valamint jelentették be a 2010. évi gyógyszerhamisítás elleni kampány elindítását.

Tekintettel a hamis gyógyszerek jelentette súlyos egészségügyi kockázatra, a gyógyszerhamisítás elleni munkacsoport javasolta **az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendeletben** (szabálysértési rendelet) meghatározott, gyógyszerrendészeti készítményekkel kapcsolatos szabálysértés esetén kiszabható bírság összegének növelését. A szabálysértési rendelet módosítására a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Egészségügyért Felelős Államtitkársága közreműködésével 2011. március 1-jei hatállyal került sor. A módosítás értelmében a gyógyszerrendészeti és állatgyógyászati készítményekkel kapcsolatos szabálysértést elkövetők az eddigi ötvenezer forint összegű pénzbírság helyett százezer forint összegű bírsággal szankcionálhatóak, másrészt a módosítás előírta a szabálysértéssel érintett termékek kötelező elkobzását. Ez utóbbi változás fontos annak megakadályozására, hogy az engedély nélküli, bizonytalan összetételű, az előírásoknak nem megfelelő készítmények forgalomba kerüljenek, és akár hatástalan, akár káros összetevőik miatt veszélyeztessék a fogyasztók egészségét. A pénzbírság és az elkobzás szankciója nem csak az engedély nélkül gyógyszert készítővel, illetve forgalmazóval szemben alkalmazható, hanem azzal szemben is, aki forgalomból kivont, vagy Magyarországon nem engedélyezett gyógyszert, illetve hazánkban orvosi rendelvényre kiadható gyógyszernek minősülő anyagot, készítményt indokolatlan mennyiségben tart magánál. A gyógyszer mennyiség indokolatlannak tekinthető, ha arról megállapítható, hogy nem valamely meghatározott beteg személyes szükségleteinek kielégítését célozza.

A munkacsoport **javasolta továbbá a Büntető Törvénykönyvbe egy új, a gyógyszerhamisításra vonatkozó törvényi tényállás** beiktatását. A javaslat végrehajtásának alapjául szolgálhat az Európa Tanács által elfogadott Medicrime egyezmény, amely a közegészségre jelentett kockázata miatt éppen a gyógyszerhamisítás kriminalizálását írja elő.

A gyógyszerhamisítás hatékony üldözése a magyar EU-elnökség egyik fontos témája, annak Rendészeti Munkacsoportja szervezésében – a HENT támogatásával – 2011. március 3-4-én a gyógyszerbűnözés tárgyában szemináriumot szerveztek Budapesten a Belügyminisztériumban. Ezen a tagállamok rendészeti szerveinek

13

Képek az OGYI online adatbázisról és a sajtótájékoztatóról.

képviselői osztották meg egymással a gyógyszerhamisítás elleni küzdelemben szerzett tapasztalataikat, a nemzeti jogszabályaik nyújtotta fellépési lehetőségeket és konkrét felderítési gyakorlatukat. A szeminárium egyik fő következtetése az volt, hogy a hamis gyógyszerek gyártóival és forgalmazóival szembeni fellépés hatékonyabb együttműködést követel mind nemzeti szinten, az egészségügyi, a gyógyszerészeti szektor, a rendvédelmi szervek és a gyógyszer-gyártó cégek részéről, mind pedig nemzetközi szinten a hatóságok között. Tekintettel a hamis gyógyszerek számának Európa-szerte és világszerte is drasztikusan növekvő mértékére, valamint a hamis gyógyszerek súlyos, a közegészségügyet veszélyeztető hatásaira, a gyógyszerhamisítók következetes és súlyos felelősségre vonása szükséges. A hatékonyabb hatósági fellépést pedig lakossági tájékoztató kampányoknak kell kiegészíteni, amelyek a biztonságos gyógyszervásárlásra hívják fel a fogyasztókat.

FELMÉRÉS AZ ONLINE GYÓGYSZERVÁSÁRLÁSRÓL

Az Egészségügyi Világszervezet becslése szerint az interneten illegálisan vásárolható gyógyszerek 50%-a hamisítvány. E kockázat ellenére egyre többen választják a gyógyszerbeszerzésnek ezt a kényelmes módját. Az európai tendenciák alapján egyre inkább az internetre tolódik át a hamis gyógyszerek forgalma, így a hamisítók elsődleges célcsoportjává az internetezők váltak. A helyzet magyarországi felmérése érdekében a HENT – a Meroving Internet-kutató Kft. és az NRC Internet Marketing Tanácsadó és Piackutató Kft. bevonásával – felmérést végzett a rendszeres internethasználók körében az online gyógyszervásárlásokról, hogy megismerje az online webshopokban és a patikán kívüli forrásból vásárolt gyógyszerek megítélését, valamint az internetes gyógyszervásárlás okait.

A kutatás szerint a megkérdezettek ötöde patikán kívüli forrásból is szerez be alkalomadtán gyógyszereket, a beszerzés két fő forrása: az online webshopok és az ismerősök. Minden negyedik internetező vásárolt már vényköteles gyógyszert recept nélkül is, bár a kutatásból az is kiderült, hogy sokan nincsenek tudatában annak, hogy receptköteles gyógyszert szereztek be nem biztonságos forrásból. Az interneten vásárlóknak csupán 4%-a, míg az ismerőstől vásárolóknak csak 20%-a van tisztában ezzel a ténnyel. A gyógyszerek online beszerzésének előnyei között a felmérésben résztvevők legtöbbször az alacsony árat említik, de emellett előnyként elhangzott az egyszerűség, a diszkréció, és az is, hogy így másként nehezen beszerezhető termékekhez is hozzájutnak.

Minél jelentősebb a patikai és patikán kívüli forrásból beszerezhető termék árkülönbsége, annál nagyobb arányban választanák a fogyasztók az olcsóbb, alternatív forrást a gyógyszerészeti beszerzés helyett.

14 A fogyasztók többsége nincs tisztában azzal, hogy mekkora kockázatot jelent, ha vényköteles gyógyszert bizonytalan forrásból szereznek be. A megkérdezettek közel 60%-a szerint olcsóbbak a patikán kívül vásárolt gyógyszerek, mert nem kell az áruból patikát és alkalmazottakat fenntartani, illetve mert nem fizetnek adót, és nincs marketingköltségük sem. Mindössze a megkérdezettek harmada vélekedik úgy, hogy az olcsóság ára a kevesebb hatóanyag, s kevesebb, mint a válaszadók negyede ismeri fel, hogy az alacsony ár eléréseért az ismeretlen gyártó ki is hagyja a hatóanyagot a termékéből.

Meglepő, hogy a megkérdezettek egybehangzóan magas arányt becsültek a magyarországi hamis vagy bizonytalan eredetű forgalomra: a válaszadók több mint fele szerint a magyarországi

gyógyszerforgalom legalább 30%-a származik nem hivatalos forrásból. Ezzel szemben a hatóságok a teljes forgalom 3%-ára becsülik hazánkban a gyógyszerhamisítás mértékét.

ÉLELMISZER-HAMISÍTÁS ELLENI TEVÉKENYSÉG ÉS EREDMÉNYEI

Az „élelmiszer-hamisítás” fogalma a jogszabályokban nem definiált. A Büntető Törvénykönyv értelmezése szerinti klasszikus hamisítás kategóriájába tartozó jogszabálysértéssel (pl. eredetvédelem, vagy márkajelzéssel ellátott termékek hamisítása) ugyan az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság viszonylag ritkán találkozott, azonban számos olyan jogsértés került felderítésre 2010-ben, amely egy adott termék kapcsán pl. valótlan információ közlésével a fogyasztók szempontjából komoly veszélyt jelenthet.

Az MgSzH – mint élelmiszer-biztonsági szerv – a létesítmények és vállalkozók 2010. évi hatósági ellenőrzési terve alapján meghatározott gyakorisággal végzett ellenőrzései során az élelmiszer-előállítás és forgalmazás területén a termékek nyomon követésére vonatkozóan számos vizsgálatot végzett, melynek alapján fény derült igazolatlan eredetű, ennek megfelelően nem biztonságos élelmiszerekre és illegálisan végzett tevékenységekre.

Az illegális tevékenységek elleni küzdelemben az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság sajátos lehetőséggel bír alaptevékenységéből kifolyólag. Az élelmiszerbiztonság szempontjából fontos nyomon követhetőség biztosítása révén folyamatában felügyeli a lánc egészét. Ebből következően önállóan képes az illegális előállító, forgalmazó, hamisító tevékenységek visszaszorítására, a társhatóságokkal együttműködve az ezekből a tevékenységekből származó jövedelmek felderítéséhez pedig hatékony segítséget nyújt. Mindezt oly módon teszi, hogy közvetlenül a legális tevékenységet végző előállítók, forgalmazók, illetve végső soron az állampolgárok (fogyasztók) jól kommunikálható érdekeit védi.

A teljes élelmiszerlánc felügyelete során a fogyasztók egészségének a védelme az elsődleges szempont, azaz annak biztosítása, hogy az élelmiszerek esetében a fogyasztóhoz biztonságos, az előállító által garantált összetételű élelmiszer kerülhessen.

ESETLEÍRÁSOK A 2010. ÉVRE VONATKOZÓAN

■ Lengyelországból származó tejporban növényi zsírt mutatottak ki, amelyet a Szűcs és Társa Kereskedelmi Bt. (Zengővárkony) forgalmazott.

■ A Molnár Méz Kft. (Keszthely) élelmiszer-előállító több méz termékében is kimutatták a hozzáadott, idegen cukrot, emellett a termékeknek az előírtnál alacsonyabb volt a diasztázaktivitása és magasabb a HMF tartalma.

■ Hajdúbogason, a Bagosi útfélen lévő tanyán porcukornak látszó termék készítéséhez használt berendezést (betonkeverő), dextrózt, mesterséges édesítőszert, lejárt minőségmegőrzési idejű takarmány mészlisztet, valamint 170 kg porcukrot talált az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság. A feltehetően alapanyagként használt tételekből és a porcukor megnevezésű termékből vett minta édesítőszert (aceszulfám-K-t) tartalmazott. Az élelmiszer előállítója ellen a hatóság feljelentést tett.

■ A Keresztes-Mizse Kft. (Budapest) baromfi húsból készült hűskészítményeket hozott forgalomba, amelyek hamis címkézésű, ismeretlen eredetű termékek voltak.

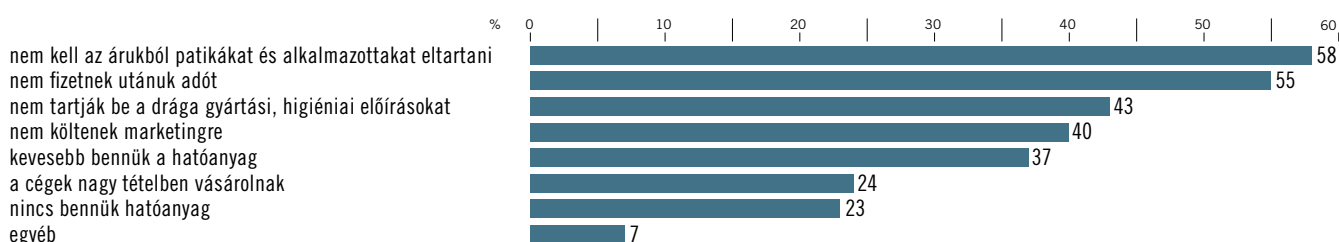
■ Az illegális tevékenységek felderítése kapcsán több olyan előállításra derült fény, amely esetekben nyilvántartásba vétel nélkül, nem bejelentett módon, vagy engedély nélkül gyártottak élelmiszert.

NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK HAMISÍTÁSA ELLENI TEVÉKENYSÉG ÉS EREDMÉNYEI

Az unión belül az áruk szabad áramlását kihasználva Európában nem engedélyezett növényvédő szerek jelennek meg, vagy pedig a párhuzamos behozatal (parallel import) lehetőségeivel visszaélve illegális termékek minősülő készítmények kerülnek az országba. Addig, amíg az engedélyezett, legális növényvédő szerek szakszerű használata feltétlenül biztonságos, az illegális termékek alkalmazása komoly kockázatokkal jár az élelmiszerbiztonságra, a környezetre és az emberi egészségre egyaránt.

2010-ben a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatósága a növényvédőszer-forgalmazás ellenőrzését végző növényvédelmi felügyelők munkájának hatékonyabbá, gyorsabbá tétele érdekében két adatbázist hozott létre:

14 A PATIKÁN KÍVÜL VÁSÁROLT GYÓGYSZEREK AZÉRT OLCSÓBBAK, MERT ...

■ A felügyelők számára hozzáférhető termékcímke adatbázis került kialakításra melyhez a gyártók/forgalmazók adják be aktuális termékcímkeiket valamennyi forgalomban lévő készítményükre. Ezen intézkedés révén a parallel import engedéllyel behozott növényvédő szerek nyomomonkövethetősége egyszerűbbé vált az ellenőrzés számára.

■ Az Engedélyezett Növényvédő szerek Információs Rendszere (ENIR) elnevezésű adatbázis a hatóságon belül teszi lehetővé a növényvédő szer engedélyek nyilvántartását és az engedélyezési folyamat nyomon követését.

A 2010-es évben növényvédő szer és termésmenvelő anyagok forgalmazási ellenőrzése, valamint hatósági megkeresés alapján **három esetben merült fel hamis növényvédő szerrel kapcsolatos gyanú:**

■ Csongrád megyében egy rutin forgalmazási ellenőrzés során görög feliratú Actara 25 WG növényvédő szert talált a növényvédelmi felügyelő. A lefoglalt készleteket a Csongrád Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságának jogelődje a Csongrád Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság átadta a területileg illetékes Vám- és Pénzügyőri Hivatalkának, azonban a hamisítás ténye a mai napig nem nyert bizonyítást. Az ügyben – a nem megfelelő címke miatt – növényvédelmi bírság került kiszabásra.

■ A hamburgi székhelyű BWA Növényegészségügyi-Hivaltól megkeresés érkezett, Kínából érkező és ismeretlen célú, de hazánkat érintő peszticidszállítmány úti céljáról, annak legális voltáról, tekintettel, hogy a szállítmány az Európai Unióban nem regisztrált hatóanyagokat is tartalmaz. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság felvette a kapcsolatot a területileg illetékes Vám- és Pénzügyőri Hivatallal, akik tájékoztatást adtak arról, hogy ezek a – többnyire technikai tisztaságú – hatóanyagok formázás és kiszerelés céljából jönnek magyarországi vegyi üzemekhez, amelyekből a kiszerelést követően Európai Unión kívüli országokba (pl.: Ukrajna) kerülnek kiszállításra.

■ Egy másik alkalommal a BWA Növényegészségügyi-Hivatal egy peszticidszállítmány után érdeklődött, de a hivatal által megadott helyrajzi számon az eljáró hatóság nem találta nyomát a hivatkozott cégnek és a szállítmánynak sem.

Az ellenőrzések mellett a párhuzamos behozattal takart illegális kereskedelem visszaszorítása érdekében a 89/2004. FVM rendelet módosítására került, így már a hazai engedélyezésű készítményre való hivatkozással nincs lehetőség az azonosság és közös eredet követelménye nélkül a külföldi termékek importjára. A módosítás értelmében parallel import engedély alapján csak olyan növényvédő szer hozható be Magyarországra, amely azonos és közös eredetű a Magyarországon engedélyezett növényvédő szerrel (referencia készítmény). Amennyiben az importálandó termék nem az eredeti csomagolásban kerül forgalomba, a kérelmezőnek további adatokat kell benyújtania az átcsomagolásra vonatkozóan. Ezzel a szigorítással kizártuk a behozható termékek köréből azokat, amelyek nem azonosak minden tekintetben a referencia készítménnyel.

Jelenleg nincs a piacon olyan legálisan behozott növényvédő szer, amelynél a közös eredet követelménye nem teljesül.

ÁLLATGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK HAMISÍTÁSA ELLENI TEVÉKENYSÉG ÉS EREDMÉNYEI

Az állatgyógyászati készítmények szó szoros értelmében vett hamisítása nem számottevő. Ezt igazolja az, hogy a kereskedelem képviselőitől is csak elvétve (évente-kétévente) érkezik ilyen bejelentést, másrészt az ellenőrzések sem tárnak fel ilyen eseteket. Gyakrabban fordulnak elő a vásárlókat megtévesztő esetek (doboz felirata szerint gyógynövény kivonatokat tartalmazó készítmény valójában antibiotikumot tartalmaz, vagy a készítmény segédanyaga eltér a forgalomba hozatali engedélyében levőtől stb.)

Az ellenőrzések hatékonyságának növelése érdekében 2010-ben a rendszeres GDP (Good Distribution Practice – Helyes Nagykereskedelmi Gyakorlat) inspekciók nagy része a megyei, kerületi kollégákkal közösen történt, így egyidejűleg került ellenőrzésre a kis- és nagykereskedelmi egysége az adott cégeknek. Ezen túlmenően minden megyében sor került szakterületi (belső) ellenőrzésre, mely ellenőrzési szempontjai között szintén szerepelt a kérdés. A szakterületi ellenőrzések alkalmával kiskereskedők és állattartó telepek ellenőrzése történt meg. Az ellenőrzések az élelmiszer-termelő állatfajoknak szánt készítményekre összpontosítottak. Az ellenőrzések száma is nőtt 2010-ben (több mint 100). Az állatgyógyászati készítmények vonatkozásában az MgSzH Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága laboratóriumi rendszeres ellenőrző vizsgálatokat végeznek.

JOGALKALMAZÓ SZERVEK KÉPZÉSE

A hamisítás és kalózkodás elleni eredményes hatósági fellépés kulcsa az állami szervek magas színvonalú szakmai felkészültsége és magas fokú elkötelezettsége a szellemi tulajdon védelme iránt. A HENT ezért kiemelt figyelmet fordít a jogalkalmazó szervek továbbképzésére a szellemi tulajdon-jogok érvényesítése terén.

A HENT oktatási munkacsoportja állapotfelmérést végzett a jogalkalmazó szerveknél korábban megvalósult szellemi tulajdon-védelemmel kapcsolatos képzésekről, az egyes szervek képzési struktúrájáról és a jövőbeni képzések bevezetésének lehetőségeiről.

A munkacsoport 2009. április 22-én egynapos **konferenciát** rendezett magas rangú bírák, ügyészek, vám- és pénzügyőrök és rendőrök részére (40 fő részvételével) a Magyar Bíróképző Akadémián „Jogalkalmazói együttműködés a szerzői jogi jogsértésekhez kapcsolódó büntetőeljárásokban” címmel. A rendezvény folytatásaként a 2010. április 7-én azonos címmel megrendezett konferencián a szerzői jogi jogérvényesítésben hatáskörrel rendelkező szervek, így a rendőrség, a Vám- és Pénzügyőrség, az ügyészségek és a bíróságok részéről több mint száz résztvevő oszthatta meg egymással a gyakorlati munkájuk során felmerült tapasztalatokat, aktuális kérdéseket. E konferenciák célja az volt, hogy a szerzői jogot sértő cselekményekkel megvalósított bűncselekmények felderítésében, a nyomozásban és az igazságszolgáltatásban résztvevőknek lehetőséget biztosítson a párbeszédre, a közös problémamegoldásra. A rendezvényeken a szerzői jogi ágazatok nemzetgazdasági súlyát, a szerzői jogi jogsértések tipizálását és társadalmi vonzatait bemutató előadások mellett a jogalkalmazó szervek előadói osztották meg a résztvevőkkel a

szerzői jogot sértő bűncselekményekhez kapcsolódó eljárásaik tapasztalatait, a gyakorlatban felmerülő problémáikat, különösen hangsúlyt helyezve az online elkövetési módokra.

A HENT égisze alatt 2009. augusztus 26-án együttműködési megállapodást kötött a **Rendőrtisztai Főiskola**, a Magyar Szabadalmi Hivatal és a ProArt Szövetség a Szerzői Jogokért Egyesület, amelyek eredményeként 2009 őszi szemeszterétől Szellemtulajdon-védelem tantárgy oktatása indult meg a Rendőrtisztai Főiskola gazdaságvédelmi szakirányán tanuló hallgatók részére. A tantárgy egy féléves (28 óra), amelynek egyik felében a szerzői jogi ismereteket (különös hangsúlyt helyezve a szerzői művek online felhasználására és az online szerzői jogi jogsértésekre), másik felében pedig iparjogvédelmi ismereteket oktatnak a főiskolás hallgatóknak.

A **rendőrséggel** kötött együttműködési megállapodás eredményeként 2009 szeptemberétől novemberéig **szerzői jogi képzést** tartottak a ProArt Szövetség a Szerzői Jogokért Egyesület oktatói a rendőrség munkatársai részére minden megyét érintve összesen 21 alkalommal, amely képzésekre minden egyes kapitányságról küldtek résztvevőt. Az oktatás a HENT finanszírozásával valósulhatott meg. Az egynapos, gyakorlatorientált képzésen részt vevő rendőrök az információ-technológiai alapfogalmakkal, a szerzői művek online felhasználásával és a leggyakoribb szerzői jogi jogsértési típusokkal is megismerkedhettek. Az elmúlt két évben a hivatal közép- és felsőfokú iparjogvédelmi tanfolyamait a rendőrség és a vámhatóság több munkatársa végezte el sikeresen.

NEMZETKÖZI ÉRTÉKELÉS (SPECIAL 301 REPORT)

A szellemtulajdon-védelem terén tett erőfeszítések elismerése, valamint további intézkedések ösztönzője az USA Kereskedelmi Képviselőjének Hivatala (Office of the United States Trade Representative, a továbbiakban: USTR) által Special 301 Report címmel évente készített jelentés a kereskedelmi partnerországok szellemtulajdon-védelmi helyzetéről. A USTR által összeállított megfigyelési listák fontos igazodási és döntéshozatali szempontként szolgálhatnak a külföldi befektetők számára az egyes beruházási célszágok összehasonlítása során.

A 2010. április 30-án közzétett, a 2010. évre vonatkozó Special 301 Report-ban Magyarországot – 2003 óta első alkalommal – **levették az ún. Watch List-ről**, a szellemi tulajdon védelme terén hiányosságokat mutató országok jegyzékéről. Ezzel elismerték Magyarország erőfeszítéseit és eredményeit a szellemtulajdon-védelem területén, kiemelve a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) által 2009 óta kezdeményezett és koordinált intézkedéseket. A szellemtulajdon-jogok érvényesítésének hatékonyabbá tételében a USTR különösen fontos és eredményes lépéseknek tekinti Magyarország esetében a jogérvényesítésben részt vevő jogalkalmazó szervek képzését, valamint a lakossági tudatosságnövelés és az internetes kalózkodás elleni fellépés területén végzett tevékenységet, továbbá méltatta a Verseny utcai piac bezárását. A Special 301 Report-ban a jelentés készítői hazánkat a szellemtulajdon-jogok megsértése elleni fellépés hatékonyabbá tétele iránti elkötelezettségének megerősítésére és további határozott intézkedések megtételére ösztönzik.

10

TUDATOSSÁGNÖVELÉSI
PILLÉR

Tudatosságnövelési pillér

A Stratégia harmadik pillére a **tudatosságnövelés**. A fő célkitűzés ezen a területen a szellemi tulajdon védelmével és a jogérvényesítéssel kapcsolatos tudatosságnövelő és szemléletformáló intézkedések kezdeményezése és végrehajtása. A hamisítás és kalózkodás visszaszorítása érdekében nem elegendő ugyanis csupán a kínálati oldalt kezelni, hanem ennek ki kell egészülnie a hamis illetve kalóz termékek iránti kereslet csökkentését célzó intézkedésekkel is. A szellemi tulajdon védelmének fontosságát kihangsúlyozó, valamint a hamisítás és kalózkodás következményeit, veszélyeit bemutató felvilágosító programok és kommunikációs kampányok célja, hogy a fogyasztók tájékozottságát növelje és ezen információk birtokában felelősen tudják meghozni vásárlási döntéseiket. A kártartó és hatékony felvilágosító tevékenység hosszú távon a hamis illetve kalóz termékek iránti kereslet csökkenéséhez vezethet.

KAMPÁNYOK

A szellemitulajdon-védelmi tudatosság növelése és a jogsértésekkel szembeni társadalmi elutasítás fokozása érdekében a HENT keretében az alábbi legjelentősebb tudatosságnövelő kampányok valósultak meg:

■ A HENT önálló honlapot működtet, a **www.hamisitasellen.hu**-t, amely tájékoztatást nyújt a hamisítással, kalózkodással kapcsolatos információkról, a HENT tevékenységéről, kampányairól. A testület honlapjának látogatottsága folyamatosan növekszik, míg 2010-ben több mint 16 ezer egyedileg azonosítható látogató 34 ezer alkalommal látogatta meg a weboldalt, 2011 első három hónapjában már 6283 egyedi látogató 20949 alkalommal járt a honlapon. 2010 őszén a HENT elindította a postr.hu oldalon a „No Kamu” blogot, valamint a Facebook közösségi oldalon is megjelent „No Kamu” profiljával. **15 15**

■ Napi rendszerességgel kapnak **hírlevelet** 2008 decemberétől többek között a sajtó képviselői is. Ezek az online kiadványok a világ és hazánk híreinek keresztül adnak tudósítást a hamisítás következményeiről, a hamisítással szembeni törekvésekről és eredményekről. A hamisítással kapcsolatos híreket aztán számos, nagy olvasóközönséggel rendelkező hazai sajtóorgánum is idézi, vagy jelenteti meg változatlan tartalommal, ezzel is tájékoztatva az egész lakosságot. Feliratkozás a hírlevélre: hent@hipo.gov.hu.

■ A karácsonyi ünnepek előtt, 2008 decemberében, valamint 2009-ben húsvét előtt az elektronikai termékek vásárlóinak figyelmét a műszaki áruházláncokkal együttműködve kiosztott **szórólapok**, valamint a termékeken elhelyezett **matricák** hívták fel a szellemi

tulajdon védelmére, különösen az illegális szoftverhasználat, valamint illegális film- és zeneletöltések következményeire.

■ „*Hamisítás, ahogy én látom – Az én alkotásom, az én tulajdonom*” címmel 2009 áprilisában **képzőművészeti pályázatot** írt ki a HENT középiskolások részére, amelyben a diákok hamisítással, kalózkodással kapcsolatos gondolataikat fejezhették ki és küldhették meg képzőművészeti alkotás formájában. A pályázat 6 nyertesével a HENT felhasználási szerződést kötött műveik felhasználására.

■ A HENT 2009 nyarán (július – augusztus) fiatalokat megszólító **online kampányt** indított, amelynek során népszerű, a fiatalok körében kedvelt honlapokon, kvízzjátékokban (Honfoglaló, Kultúrpart, HotDog, MoziNet) jelentek meg a szerzői jogi tárgyú cikkek, kérdések.

■ A HENT 2009-ben és 2010-ben **sikeressé gyógyszerhamisítás elleni kampányt** folytatott. A kampányok keretében 2009-ben orvosi rendelőkben elhelyezett szórólapok, újsághirdetések útján, a gyógyszertárakban elérhető Patika magazinon keresztül, illetve egészségügyi portálokon való megjelenéssel (vital.hu, házipatika.hu, webbeteg.hu), 2010-ben pedig a gyógyszertárakban plakátok kihelyezésével, népszerű egészségügyi portálokon bannerek, cikkek megjelentetésével hívta fel a fogyasztók figyelmét a hamis gyógyszerek jelentette veszélyekre. 2009 márciusa óta működik a gyógyszerhamisítás elleni önálló honlap, a **www.hamisgyogyszer.hu**. Elkészült egy gyógyszerhamisítás elleni 30 másodperces reklámfilm is, amelyet több TV-csatornán is sugároztak. A kampányok rendkívüli sajtóérdeklődést váltottak ki, mind az elektronikus, a nyomtatott és az online médiában. **17**

■ A Vám-és Pénzügyőrség aktív közreműködésével a HENT „*Hamis ígéret, valódi veszély*” címmel rendezett **kiállítás** 2009. december 2-11. között a Magyar Szabadalmi Hivatal konferenciatermében azzal a céllal, hogy felhívja a fogyasztók figyelmét a hamisítás elterjedtségére és veszélyeire.

15 A www.hamisitasellen.hu weboldal nyitóoldala.

17 A gyógyszerhamisítás elleni kampány plakátja.

16 A „NoKamu” profil a facebook közösségi oldalon.

■ A hamisítás elleni kiállítás **2010 folyamán vándorkiállítás formájában** az ország kilenc pontján volt látható, többek között a veszprémi, a pécsi, a székesfehérvári kereskedelmi és iparkamarákban, a Győri Vásáron, a VOLT Fesztiválon, a Művészetek Völgyében, a Szegedi Ifjúsági Napokon és a Debreceni Egyetemen is. A vándorkiállítást több ezer látogató, köztük sok fiatal tekintette meg, akik tájékoztatást kaptak a hamisítás káros következményeiről és a hamis termékek megvásárlásával járó kockázatokról. A kiállításon bemutatott hamis tárgyak többségét a Vám- és Pénzügyőrség által lefoglalt hamis

termékek tették ki, de több jogosult is együttműködött a kiállítási tárgyak rendelkezésünkre bocsátásával. A hamis tárgyak kiállítása mellett a Vám- és Pénzügyőrség munkatársai naponta több tájékoztató előadást is tartottak, amelyben a hamisítás elleni tevékenységüket, ennek tapasztalatait, illetve a hamisítás hátterét mutatták be és ennek súlyos következményeire világítottak rá. A látogatókra játékos feladatok is vártak: hamisítási totót tölthettek ki, fiberszkóppal kellett védjegyeket keresniük, valamint meg kellett találniuk a termékeken a hamisságukra utaló jeleket. **18**

Látogatói vélemények a kiállításról (a vendégkönyvbe írtak alapján)

VOLT FESZTIVÁL

- „Köszönjük az érdekesítő előadást és a sok hasznos, NO KAMU, tanulságos tanácsot! Nagyon „érdekes” és elkésztő a valóság! Szuper, hogy itt vagytok a VOLT-on.”
- „Köszönjük a színvonalas előadást! Tudatosabb és figyelmesebb fogyasztók lettünk.”
- „Csak a pólóért jöttem, de végignéztem miatta a kiállítást és nagyon tetszett.”
- „Köszönjük a hamisíthatatlan előadást!”
- „Azt hiszem már vettem egy csomó hamis cuccot tudtomon kívül... de most! Ennek vége!”
- „Nagyon tetszett a kiállítás, nagyon jó, hogy felhívják erre a figyelmet! Köszönöm a kedves fogadtatást!”
- „Köszönjük a készséges magyarázatokat, nagyon érdekes és hasznos a kiállítás.”
- „Köszönjük, nagyon tanulságos volt, talán többé nem veszünk semmit. (Az idegenvezetés fantasztikus.)”
- „Köszönjük a sok új infót. Nagyon tanulságos VOLT.”
- „Negatív szájjal jöttem be, de ki már úgy jöttem, hogy tetszik.”
- „Sehr informativ und spannend einer derartigen Ausstellung auf einem Festival zu begegnen. Ich würde mich über mehr Ausstellung dieser Art freuen.”
- „Nagyon örülünk neki, hogy találkoztunk a kiállítással. Nem gondoltam volna, hogy ilyen súlyos állapotok uralkodnak! Köszí szépen és HAJRÁ!”
- „Tisztelt Szervezők! Lenyűgöző és egyben megdöbbentő volt a kiállítás, mind tartalmilag, mind az előadók felkészültségét tekintve. Segítségét kaptunk, hogyan kerüljük el a „jobb minőségű” hamis termékeket. Nagyon örültünk a játéknak és az ajándékoknak.”
- „Köszönjük a meghökkentő és néha sokkoló valóságot és az élménydús kiállítást.”
- „Hello! A legjobb kiállítás, amit a fesztiválon láttam. Odafigyeltem eddig is, hogy ne vásároljak hamis terméket, de a hamisítók találékonyágát kiismerve, ezentúl különös figyelmet fordítok erre.”

- „Szasztok! Nagyon örülök ennek a kiállításnak, nem találkoztam még ilyen jó programmal fesztiválon. Sokat tanultam, és ezentúl még inkább nyitott szemmel fogok járni! Igen tanulságos. Köszönöm a lehetőséget!”
- „Köszí szépen, nagyon érdekes volt a kiállítás és a feladatok is jópofák. További jó munkát. Kár, hogy a lefoglalt termékek többsége megsemmisítésre kerül, hasznosan fel lehetne használni, rászorulóknak stb.”
- „Szasztok! Szuper hasznos infokat tudhattunk meg a segítségetekkel, hogy biztonságosan vásárolhassunk, és azt kapjuk a pénzünkét, ami jár. Jó munkát, kitartást!!!
- „Nagyon tetszett a kiállítás, remélem jövőre is itt lesztek. Sokat tanultam ezekből, amiket elmondtak és megmutattak! Egy ötlet: 2 db kukucskálós dobozt tegyetek ki, mert akkor oszlik a sor!”

GYŐRI VÁSÁR

- „Többször kellene ilyen az emberek elé tární. A segítők tájékozottsága, kedvessége sokat segít abban, hogy mindenki megértse a dolog, a cél fontosságát.”
- „Nagyon tanulságos. Ezek után odafigyelek – megpróbálok – a vásárolt termékekre!”
- „Nagyon helyes, hogy van ilyen kiállítás. Az embereket tájékoztatni kell, hogy tudjanak védekezni az őket megtévesztők, becsapók ellen”
- „Nagyon hasznos, sokkal nagyobb népszerűsítés kellene, hogy minden ember hozzájuthasson ezekhez a hasznos információkhoz.”
- „Többször kellene ilyen kiállítást szervezni, akár iskolákban osztályfőnöki óra témája is lehetne. nagyon érdekes és figyelemfelkeltő volt a kiállítás!”

MŰVÉSZETEK VÖLGYE

- „Nagyon hasznos a kiállítás, minél többfelé el kellene vinni. Fiataloknak, iskolásoknak is tudniuk kell erről! Munkájukhoz sok sikert kívánok!”

- „Megdöbbentő, hogy esetenként milyen rossz és néha milyen jó minőségű hamisítványokkal szűrjük ki az emberek szemét. Ez után biztosan jobban megnézem, amit megveszek!”
- „Tetszett a kiállítás, a legérdekesebb termék az összebuherált „videokamera” volt. Jó lenne, ha a lefoglalt termékek nagy része nem megsemmisítésre, hanem valamilyen formában újrahasznosításra kerülne.”
- „Megrémültem, de elgondolkoztam. Nagyon-nagyon hasznos, informatív volt. Köszönet az idegenvezetésért.”
- „Nagyon informatív idegenvezetést kaptunk, köszönjük! Soha nem gondoltam volna, hogy ennyi mindent hamisítanak.”
- „Remek kiállítás, nagyon hasznos! Az emberek fogalmuk sincs, hogy a hamisítás ilyen mértékű és ilyen veszélyes. Köszönjük!”
- „Nagyon örülünk ennek a kiállításnak! Szeretnénk, ha még több helyen és alkalommal lehetne ezzel a kiállítással találkozni. Igazi, figyelemfelkeltő! Köszönjük!”
- „Köszönjük az érdekes kiállítást és a szakszerű körbevezetést! Sok megdöbbentő dolgot láttunk. Az egyik legjobb kiállítás a Völgyben!”
- „Magnífice Amici
Ha eljöttél ide ki,
Látod ezt a kiállítást,
Fejezd be a hamisítást!
Van itt játék, fiberoscop,
Nyerhetsz vele csinos pólót,
Segít benne két szép legény,
Arcuk mosoly, szavuk poén,
Útravalónak azt jegyezd fel,
A hamis gyógyszer ne vedd meg,
És miközben iszod a söröd,
A szavad dörög:
Éljen-éljen Taliándörög!
Taliándörög 2010.07.30.
Dr. V.E. & Dr. Z.K.
- „Hasznos volt végignézni a kiállítást, sosem gondolná az ember, hogy mennyi mindent hamisítanak a világon. Köszönöm!”

18 Képek a hamisítás
elleni vándorkiállításról.

Válogatás a HENT hírlevelekből

■ 2010. január 22.

Guruló ruhabolt

A Vám- és Pénzügyőrség Központi Járórszolgálat Parancsnokságának munkatársai a rajkai határátkelőhelynél ellenőriztek egy Szlovákia felé tartó kamiont. A Törökországból érkező, szlovák rendszámú tehergépjármű a fuvarokmány szerint textiltermékeket szállított. A tételes vizsgálat során azonban a pénzügyőrök egy kisebb falu felruházáshoz elegendő, több mint 12 ezer darab védett márkajelzésű, mese- és film figurákkal ellátott (Verdák, Tapsi Hapsi, Hanna Montana, Hello Kitty) gyermek felsőruházati termékeket, különböző, hamis márkajelzéssel ellátott felnőtt farmereket, pólókat, melegítőket, fehéreneműt, illetve közel 5 ezer pár zoknit találtak a szállítmányban.

■ 2010. április 26.

Vámosok rekord parfümfogása Ártádon

A Vám- és Pénzügyőrség és a rendőrség munkatársai 2010. április 26-ára virradó éjjel nagy mennyiségű hamisított parfümöt találtak egy török kamion rakterében Ártádon. A Törökországból érkező és a fuvarokmányok szerint üres üvegeket szállító kamiont a pénzügyőrök röntgenberendezéssel világították át, majd észrevették, hogy a fuvarokmányoktól eltérő áru van a raktérben, ezért azt kinyitották. Ekkor derült ki, hogy csak néhány raklapon van üres üveg, azok mögött azonban több mint 39 ezer különböző fajtájú (Armani, Bulgari, Chanel, Hugo Boss, Kenzo, Lacoste, stb.) parfüm volt bepakolva. Az elsődleges szakértői vélemény szerint a megtalált parfümszállítmány hamisítvány, értéke meghaladja a 600 millió forintot.

■ 2010. április 28.

Televíziós reklámfilmben figyelmeztetnek a hamis gyógyszerek veszélyeire

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) reklámfilmrel hívja fel a közvélemény figyelmét a bizonytalan eredetű gyógyszerek veszélyeire. A hamis gyógyszerek egyre elterjedtebbek az európai és a magyar piacon is, fogyasztásuk pedig súlyos egészségkárosodást okozhat.

■ 2010. május 03.

USTR Special 301 Report 2010:

Magyarország lekerült a Watch List-ről

A 2010. április 30-án közzétett, a 2010-es évre vonatkozó Special 301 Report-ban Magyarországot levették a Watch List-ről, ezzel elismerve Magyarország erőfeszítéseit és eredményeit a szellemi tulajdonvédelem területén, kiemelve a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) által 2009-ben kezdeményezett és a Magyar Szabadalmi Hivatal által koordinált intézkedéseket.

■ 2010. május 12.

Csökkenet Magyarországon az illegális szoftverek aránya

Közzétette 2009-es évértékelő jelentését a világ legnagyobb szoftvergyártóit tömörítő Business Software Alliance (BSA) és az IDC piackutató. A tanulmány szerint a kalózszoftverek globális aránya nőtt, ugyanakkor Magyarországon az illegálisan telepített szoftverek aránya 1 százalékponttal csökkent, és jelenleg 41%-ot tesz ki.

■ 2010. június 4.

Magyar iskola nyerte az Európai Bizottság hamisítás elleni pályázatát!

A debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nyerte kisfilmjével az Európai Bizottság „Szintiszta utánzat” címmel kiírt kreatív pályázatát. A 10-15 éves fiatalok számára kiírt pályázat célja a hamisítás veszélyeinek bemutatása volt. Az ünnepélyes díjátadó június 23-án lesz Brüsszelben, melyre a teljes győztes csoport utazik.

■ 2010. június 24.

Hamis kekszet fogtak a magyar vámosok

Védjegyjogi jogsértés okán foglaltak le közel 20 millió forint értékű kekszet a magyar vámosok a napokban. Az édességek csomagolásán Disney figurákat használtak a hamisítók – tájékoztatta a Hamisítás Elleni Nemzeti Testületet a VPOP Országos Parancsnokának Hivatala.

■ 2010. július 05.

Elkobzott árukat adtak át a vámosok az árvízkárosultaknak

Több mint 85 millió forint összértékű, korábban lefoglalt ruházati terméket és lakásfelszerelési cikket adott át a Vám- és Pénzügyőrség az árvízkárosultakat segítő karitatív szervezeteknek.

■ 2010. július 06.

20 BMW-t és 63 Audit foglaltak le a vámosok

Gyermekjátékokat szállító konténer ellenőrzése során hamis márkajelzéssel ellátott elektromos kisautókat foglaltak le a vámosok Letenyénél.

■ 2010. július 08.

A Hamisítással és Kalózkodással foglalkozó Európai Megfigyelőközpont plenáris ülése Madridban

A Hamisítással és Kalózkodással foglalkozó Európai Megfigyelőközpont 2010. június 10-én a spanyol EU-elnökség szervezésében Madridban tartotta első közös plenáris ülését, amelyen a közszféra és az üzleti szektor nemzetközi képviselői bemutatták a hamisítás elleni kezdeményezéseiket, elért eredményeiket, valamint kölcsönösen kicserélték a hamisítás elleni küzdelemmel kapcsolatos tapasztalataikat.

■ 2010. július 12.

Hamisítótakat fogtak a sanghaji expón

Védjegyjogi jogsértés vádjával három személy ellen indítanak eljárást a kínai hatóságok. A három férfi a sanghaji világhiállítás kabalafigurájának hamisított verzióit gyártotta és értékesítette.

■ 2010. július 19.

Csökkenet a hamis termékek iránti kereslet Magyarországon

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület friss kutatása szerint az elmúlt egy évben csökkent a hamis termékek iránti kereslet a magyar fogyasztók körében. Jelenleg minden negyedik magyar nyitott a hamis termékek megvásárlásra, körükben is főleg a fiatalok és budapestiek hajlanak leginkább a kockázatos üzletek lebonyolítására.

■ 2010. július 27.

Rubik-kockát Kínából

A Vám- és Pénzügyőrség Központi Járőrszolgálat munkatársai múlt héten Rajka térségében közúti ellenőrzés céljából megállítottak egy cseh kamiont, amely egy kínai feliratú konténerrel szállított Olaszországba. A pénzügyőrök az okmányok ellenőrzése során a szállítmány megnevezéséből arra következtettek, hogy a rakományok között feltehetőleg illegális eredetű áruk is találhatóak. A konténer felnyitásakor bebizonyosodott a gyanú, mert 1800 db hamisított Rubik kockát és 1100 db Casio számológép-utánzatot találtak.

■ 2010. július 27.

Egyre több hamis gyógyszer áramlik az EU-ba

Bár a tavalyi évben összesen kevesebb hamis terméket foglaltak le az EU tagállamok vámhatósági szervei, mint egy évvel korábban, a hamis gyógyszerek arányában mégis növekedést tapasztaltak. 2009-ben összesen több mint 11 millió hamisított gyógyszeripari terméket koboztak el az Unió határain.

■ 2010. szeptember 08.

Hamis autóalkatrészeket foglaltak le Észak-Írországon

A BCC News beszámolója szerint jelentős mennyiségű hamis autóalkatrészt, köztük fékbetéteket foglaltak le a helyi hatóságok az észak-írországi Armagh városában. A szakértők szerint a hamisítványok beszerelése a járművekbe akár halálos következményekkel is járhat.

■ 2010. szeptember 09.

Magyarország is érintett az európai warez-razziában

Összesen 14 európai országban, köztük Magyarországon folytattak átfogó warez-razziát a helyi hatóságok. Az akció a The Scene elnevezésű illegális fájlcsere hálózathoz köthető magánszemélyek és szervezetek ellenőrzését célozta.

■ 2010. szeptember 21.

Kutatók Éjszakája: a Debreceni Egyetemen lesz látható a HENT kiállítása

2010. szeptember 24-én a Kutatók Éjszakája 2010 rendezvény keretében a Debreceni Egyetemen mutatja be „Hamis ígérek, valódi veszélyek” című kiállítását a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület. A rendezvény a világszerte egyre nagyobb problémát jelentő, az autóalkatrészekről a gyógyszerekig szinte már minden terméket érintő hamisítás veszélyeire, társadalmi és gazdasági következményeire kívánja felhívni a figyelmet.

■ 2010. szeptember 26.

Már a londoni olimpiára készülnek a hamisítók

Több mint ezer darab, a 2012-es londoni olimpia védjegyeivel ellátott hamis terméket foglaltak le a brit hatóságok a napokban. Első alkalommal bukkantak fel a piacon a két év múlva rendezendő nyári játékokhoz kapcsolódó hamisítványok.

■ 2010. október 21.

Hamis légszákokat gyártott a kínai kereskedő

Eljárást indítottak egy kínai állampolgárságú kereskedő ellen az amerikai hatóságok ismert autómárkák márkajelzésével ellátott hamis légszákok értékesítése okán. A kereskedő amerikai kereskedelmi partnereivel tárgyalt az Egyesült Államokban, amikor őrizetbe vették.

Eseménynaptár

2008–2010

2008. március 3.	HENT plenáris ülés
2008. május 21.	HENT plenáris ülés
2008. december 2.	HENT plenáris ülés
2009. március	HENT gyógyszerhamisítás elleni kampány
2009. március 19.	Együttműködési megállapodás a Magyar Gyógyszerészi Kamarával a gyógyszerhamisítás elleni kampányban való együttműködésre
2009. április 7.	HENT plenáris ülés
2009. április 22.	„Jogalkalmazói együttműködés a szerzői jogi jogsértésekhez kapcsolódó büntetőeljárásokban” című konferencia
2009. május 5-7.	Kriminálexpo IT-SEC 2009-es kiállítás
2009. május 26.	„Utánzás, hamisítás, védjegybitorlás konferencia – 2009” a Magyar Szabadalmi Hivatal és a Magyar Védjegy Egyesület szervezésében
2009. június 15.	A „Hamisítás, ahogy én látom – Az én alkotásom, az én tulajdonom” címmel meghirdetett képzőművészeti pályázat díjkiosztója
2009. július – augusztus	Online kampány a Honfoglaló, a mozinet.hu, a Hotdog oldalakon
2009. augusztus 26.	Együttműködési megállapodás aláírása a Rendőrszti Főiskola, a Magyar Szabadalmi Hivatal és a ProArt Egyesület között
2009. szeptember – november	Szerzői jogi képzés a Rendőrség részére (összesen 21 alkalom)
2009. szeptember 24.	Márkavédelmi fórum (REACT – Védjegy- és Szerzői Jogvédő Alapítvány)
2009. október 7.	HENT plenáris ülés
2009. november 17.	Internetes kerekasztal-beszélgetés az internetszolgáltatók és a jogosultak között
2009. november 19.	„Nem minden arany...” konferencia a gyógyszerhamisítás témájában a Medical Tribune szervezésében
2009. december 2-11.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” kiállítás Budapesten a Magyar Szabadalmi Hivatalban
2010. március 25.	HENT plenáris ülés
2010. március 31. – április 1.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Veszprém
2010. április 7.	„Jogalkalmazói együttműködés a szerzői jogi jogsértésekhez kapcsolódó büntetőeljárásokban” konferencia
2010. április 23.	A könyvkiadás és könyvkereskedelem az elektronikus másolhatóság korában – konferencia a XVII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál keretében
2010. április 28 – 29.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Pécs
2010. május 5.	Sajtótájékoztató a gyógyszerhamisításról és a gyógyszerhamisítás elleni kampányról
2010. május 26 – 27.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Székesfehérvár
2010. június 10 – 13.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Győr
2010. június 30 – július 3.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Sopron
2010. július 21 – 24.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Debrecen
2010. július 28 – 31.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Taliándörögd – Művészetek Völgye
2010. augusztus 25 – 28.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Szeged
2010. szeptember 24.	„Hamis ígéretetek, valódi veszélyek” vándorkiállítás Debrecen – Kutatók éjszakája
2010. november 18.	„Utánzás, hamisítás... hungarikumok” konferencia
2010. december 7.	Sajtótájékoztató a HENT-füzetek első két kötetének megjelenéséről, és az OKRI tanulmányáról

12

FÜGGELÉKEK

1.sz. függelék: 2008–2010. Évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégiához kapcsolódó intézkedési terv

(a 2140/2008. (X. 15.) Korm. határozat a 2008–2010. évekre szóló Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégiához kapcsolódó intézkedési tervről melléklete)

STATISZTIKA

1. a jogsértésekkel összefüggő – így különösen az elkövetőkre, a jogsértéssel okozott kárra, valamint a jogérvényesítési eljárására vonatkozó – adatok gyűjtendő körének, fajtáinak pontos meghatározása, továbbá az elsődleges adatforrás-intézmények számára egységes módszertani ajánlás kidolgozása, amely alapján az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programból a jogérvényesítési adatok megállapíthatók

Felelős: az igazságügyi és rendészeti miniszter (részben az ORFK útján)

a Központi Statisztikai Hivatal elnöke
a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
a pénzügyminiszter (a VPOP útján)

Felkért közreműködő: Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke
legfőbb ügyész

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2009. június 30.

2. a jogsértő tevékenységek megfigyelésére vonatkozó nemzeti statisztikai módszertani ajánlás kidolgozásának megalapozása

Felelős: az igazságügyi és rendészeti miniszter (részben az ORFK útján)

Központi Statisztikai Hivatal elnöke
Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
pénzügyminiszter (a VPOP útján)

Felkért közreműködő: Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke
legfőbb ügyész

Forrás: 10 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. június 30.

TUDATOSSÁGNÖVELÉS

3. hamisítás elleni országos kommunikációs kampány és programsorozat szervezése (tájékoztató anyagok készítése, közlemények és fizetett hirdetések megjelentetése a nyomtatott és az elektronikus sajtóban, tájékoztatói célú rendezvények szervezése stb.)

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos

Forrás: 20 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2008. december 31.

JOGÉRVÉNYESÍTÉS

4. a Btk. vonatkozó tényállásainak, illetve a szabálysértési tényállásoknak, valamint a büntetőjogi és a szabálysértési joggyakorlatnak, azok polgári jogi jogérvényesítéshez való viszonyának, valamint a nyomozási gyakorlatnak az áttekintése a jogalkalmazó szervek tapasztalataira tekintettel

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter (részben az ORFK útján)

pénzügyminiszter (a VPOP útján)

Felkért közreműködő: Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke
legfőbb ügyész

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2008. december 31.

5. a hamisított termékek kiszűrését lehetővé tevő „eMage” adatbázis-szolgáltatás bevezetésének megalapozása

Felelős: Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
pénzügyminiszter (a VPOP útján)

igazságügyi és rendészeti miniszter (az ORFK útján)

Forrás: 20 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. május 31.

GYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK, NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK IPARÁGA

6. a gyógyszerhamisítás, illetve állatgyógyászati készítmények és a növényvédő szerek hamisításának megelőzése érdekében a jogszabályi környezet és a joggyakorlat felülvizsgálata

Felelős: egészségügyi miniszter (részben az OGYI és az ÁNTSZ útján)

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (részben az MGSZH és az ÁTI útján)

igazságügyi és rendészeti miniszter (az ORFK útján)

pénzügyminiszter (a VPOP útján)

szociális és munkaügyi miniszter (az NFH útján)

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2008. december 31.

KREATÍV ÉS INFORMATIKAI IPAR

7. a kreatív és informatikai iparágak és a nyomozó hatóságok közötti együttműködés intézményesítése – különösen a képzés és a tudatoosságnövelés területén – a szerzői jogi jogsértések elleni hatékony fellépés érdekében

Felelős: pénzügyminiszter (a VPOP útján)

igazságügyi és rendészeti miniszter (az ORFK útján)

Felkért közreműködő: legfőbb ügyész

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2008. december 31.

8. az internetes kalózkodásra fókuszáló speciális képzés indítása a jogalkalmazó szervek (nyomozóhatóságok, ügyészség, bíróság) számára e szervek felkészültségének növelése érdekében

Felelős: pénzügyminiszter (a VPOP útján)

igazságügyi és rendészeti miniszter (az ORFK útján)

Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

Felkért közreműködő: a legfőbb ügyész

Forrás: 5 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2008. december 31.

9. az internetszolgáltatókra az internet útján történő szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szabályozási rendszer és joggyakorlat felülvizsgálata a kalózkodás elleni fellépés ösztönzése érdekében

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

igazságügyi és rendészeti miniszter

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2009. március 31.

STATISZTIKA

10. a kutatóintézetek bevonásával statisztikai módszertani ajánlás kidolgozása a hamisítás hazai gazdasági hatásmechanizmusainak és súlyának, illetve az okozott károk (veszteség) becslött értéke (beárazása) meghatározásához

Felelős: Központi Statisztikai Hivatal elnöke
Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

Forrás: 5 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. december 31.

TUDATOSSÁGNÖVELES

11. szellemi tulajdon-védelmi tudatoosságnövelő hirdetés- és kommunikációs kampány szervezése az ifjúságra fókuszálva (tájékoztató anyagok készítése, közlemények és fizetett hirdetések megjelenítése a nyomtatott és az elektronikus sajtóban, részvétel a fiatal célközönséget érintő rendezvényeken stb.)

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos

Forrás: 10 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. december 31.

12. intézményesített képzés kidolgozása és kísérleti jellegű bevezetése a jogérvényesítésben közreműködő jogalkalmazó szervek (nyomozóhatóságok, ügyészség, bíróság) munkatársai számára

Felelős: Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
igazságügyi és rendészeti miniszter (részben az ORFK útján)

pénzügyminiszter (a VPOP útján)

Felkért közreműködő: Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke
legfőbb ügyész

Forrás: 4 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. december 31.

13. a szellemi tulajdon-védelmi ismeretek beépítése az iskolások számára kidolgozott általános felvilágosító, nevelő, illetve bűnmegelőzési programokba

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter (az ORFK útján)

Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

Forrás: 4 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. december 31.

JOGÉRVÉNYESÍTÉS

14. a büntetőjogi jogalkalmazást elősegítő joggyakorlati adatbázis kiépítése, kiadványok, hírlevelek készítése, amely hozzájárulhat az egységes joggyakorlat kialakulásához

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter (részben az ORFK útján)

pénzügyminiszter (a VPOP útján)

Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

Felkért közreműködő: Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke, legfőbb ügyész

Forrás: 4 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. december 31.

15. a jogérvényesítést segítő, termékelismerő, illetve -azonosító technológiák (RFID, ADNS) bevezetésére és szabályozására vonatkozó lehetőségek vizsgálata, e technológiák alkalmazásával kísérleti projekt indítása

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos

Forrás: 4 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)

Határidő: 2009. december 31.

16. a piacokra, vásárookra vonatkozó jogszabályi rendelkezések felülvizsgálata a hamisított

és kalóztermékek ezeken a helyeken való értékesítésének megakadályozása érdekében

Felelős: nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter

igazságügyi és rendészeti miniszter

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2009. december 31.

ÉLELMISZERIPAR

17. a fogyasztók tájékozottságának növelése érdekében az élelmiszerhamisítási adatokból naprakész és folyamatosan karbantartott, a nyilvánosság számára hozzáférhető adatbázis kiépítése, „forró drót” létrehozása

Felelős: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Forrás: 20 millió forint FVM

Határidő: 2009. december 31.

18. az élelmiszerhamisítás területét érintő jogszabályok áttekintése a jogalkalmazó hatóságok gyakorlati tapasztalatai alapján, ideértve a bírságkiszabás és -behajtás gyakorlatát, továbbá a felderítéshez szükséges eszközök fejlesztését, a szervezetrendszer áttekintését

Felelős: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

szociális és munkaügyi miniszter

Forrás: nem szükséges

Határidő: 2009. december 31.

GYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK, NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK IPARÁGA

19. a gyógyszerhamisítás fogyasztóvédelmi vonatkozásait, illetve az állatgyógyászati készítmények és a növényvédő szerek hamisításának hátrányos következményeit középpontba állító kommunikációs kampány szervezése

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos
egészségügyi miniszter

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter
Forrás: 2 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2009. december 31.

KREATÍV ÉS INFORMATIKAI IPAR

20. a munkáltatókat és érdekképviselőket célzó oktatási program és tudatosságnövelő kampány indítása a munkahelyeken előforduló szerzői jogsértések megelőzése érdekében

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos
szociális és munkaügyi miniszter
nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter
közigazgatási informatikáért felelős kormánybiztos
Forrás: 2 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2009. december 31.

STATISZTIKA

21. a jogsértésekkel összefüggő, valamint a jogérvényesítési eljárására vonatkozó – a nyilvánosság számára is hozzáférhető – értékelő jelentés készítése és adatbázis kiépítése

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter
Központi Statisztikai Hivatal elnöke
Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
Forrás: 15 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2010. december 31.

TUDATOSSÁGNÖVEDELÉS

22. hamisítás elleni országos kommunikációs kampány és programsorozat folytatása (tájékoztató anyagok készítése, közlemények és fizetett hirdetések megjelentetése a nyomtatott és az elektronikus sajtóban, tájékoztatói célú rendezvények szervezése stb.)

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos

Forrás: 40 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2010. december 31.

23. szellemi tulajdon-védelmi alapvető ismereteknek – a kerettantervekben szereplő – jogi alapismeretekben belülről történő átadása érdekében oktatói segédanyagok, ismeretterjesztő, tájékoztató anyagok készítése a fiatal generációk oktatása és felvilágosítása érdekében, különös tekintettel az Internet útján elkövetett kalózkodásra

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter
oktatási és kulturális miniszter
Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
Forrás: 5 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2010. december 31.

JOGÉRVÉNYESÍTÉS

24. a jogsértések elkerülését, megelőzését, a jogérvényesítés elősegítését célzó szolgáltatási paletta bővítési lehetőségeinek, valamint a jogérvényesítés költségeit fedező jogvédelmi biztosítás megvalósíthatóságának vizsgálata

Felelős: „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos
Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
igazságügyi és rendészeti miniszter
Forrás: 5 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2010. december 31.

ÉLELMISZERIPAR

25. az élelmiszerhamisítás megelőzése érdekében annak fogyasztóvédelmi vonatkozásait középpontba állító kommunikációs kampány szervezése, jogsegélyszolgálat kialakítása, a hatósági szakemberek képzése, oktatása

Felelős: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, „Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos

Forrás: 5 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2010. december 31.

GYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK, NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK IPARÁGA

26. specializált képzés kidolgozása és indítása a jogalkalmazó szervek számára a hamisított készítmények felismerése céljából, továbbá jogsegélyszolgálat kiépítése, a hatósági szakemberek képzése és oktatása

Felelős: egészségügyi miniszter
penzügyminiszter (a VPOP útján)
igazságügyi és rendészeti miniszter (az ORFK útján)
Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke
Forrás: 2 millió forint MSZH (HENT elkülönített keret)
Határidő: 2010. december 31.

KREATÍV ÉS INFORMATIKAI IPAR

27. a kalóz műpéldányok előállításának megakadályozása érdekében az optikai adathordozókat gyártó létesítmények létrehozására és üzemeltetésének ellenőrzésére vonatkozó szabályozás felülvizsgálata

Felelős: nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter
igazságügyi és rendészeti miniszter
„Új rend és szabadság” programért felelős kormánybiztos
Forrás: nem szükséges
Határidő: 2010. december 31.

2.sz. függelék: 287/2010. (XII. 16.) Korm. rendelet a Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről

A Kormány a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 118. § (4a) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A szellemi tulajdonjogok megsértése (a továbbiakban: hamisítás) elleni hatékony fellépés erősítésére, valamint a hamisítás elleni cselekvési tervek kidolgozásának és végrehajtásának koordinálására Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (a továbbiakban: Testület) jön létre.

2. § A Testület a következő feladatokat látja el:

a) a hamisítás elleni nemzeti stratégia és az ahhoz kapcsolódó intézkedési tervek kidolgozása, végrehajtásuk összehangolása;

b) a hamisítás elleni nemzetközi és európai uniós kezdeményezésekkel kapcsolatos kormányzati tevékenység összehangolása és támogatása;

c) a hamisításra vonatkozó statisztikai adatok rendszerezése, elemzése;

d) tudatosságnövelő, felvilágosító programok, kampányok kezdeményezése, összehangolása, valamint végrehajtásuk figyelemmel kísérése;

e) a hamisítás elleni fellépésben közreműködő rendészeti és igazságügyi szervek alkalmazottainak továbbképzése;

f) javaslattevés a szellemi tulajdonjogok érvényesítését szolgáló jogszabályok megalkotására és módosítására.

3. § (1) A Testület tagjainak létszáma – a Testület elnökét is ideértve – legfeljebb 21 fő.

(2) A Testület elnöke az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztérium igazságügyért felelős államtitkára.

(3) A Testület tagja elnökhelyettesként a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke.

(4) A Testület további tagjaira

a) a kultúráért felelős miniszter, az oktatásért felelős miniszter, az egészségügyért felelős miniszter, a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter, az élelmiszerlánc-felügyeletért felelős miniszter, az országos rendőrfőkapitány, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság főigazgatója, a Vám- és

Pénzügyőrség országos parancsnoka, valamint

b) a szellemi tulajdon területén működő szakmai és érdekképviseleti szervezetek és a szellemi tulajdonjogok jogosultjait tömörítő vállalkozói érdekképviseleti szervezetek tesznek javaslatot.

(5) A Testület tagjait a Testület elnöke az elnökhelyetttel egyetértésben nevezi ki akként, hogy a (4) bekezdés a) pontja szerinti személyek 9 tagot (a továbbiakban: államigazgatási szerv által jelölt tag), a (4) bekezdés b) pontja szerinti személyek 10 tagot (a továbbiakban: nem államigazgatási szerv által jelölt tag) jelölnek.

(6) A Testület (4) bekezdés szerinti tagjainak kinevezése három évre szól.

(7) A Testület tagjai tevékenységükért díjazásban nem részesülnek.

(8) A Testület tagjainak megbízatása megszűnik

a) a határozott idő lejártával,

b) lemondással,

c) a kinevezés visszavonásával,

d) a képviselőlet ellátására jogosító tisztség megszűnésével,

e) a tag halálával.

4. § (1) A Testületen belül hattagú vezetőség működik.

(2) A vezetőség a Testület ügyrendjében meghatározott – a rendszeres és folyamatos működéshez kapcsolódó – feladatokat lát el.

(3) A vezetőség az elnökből, az elnökhelyettesből, valamint a Testület által tagjai közül megválasztott egy államigazgatási szerv által jelölt tagból és három nem államigazgatási szerv által jelölt tagból áll.

(4) A nem államigazgatási szerv által jelölt tagok vezetőségi megbízatása egy évre szól.

5. § (1) A Testület titkársági feladatait a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala látja el.

(2) A Testület munkáját a Testület elnöke a Testület titkársága útján szervezi meg és hangolja össze.

6. § (1) A Testület működéséhez szükséges forrásokat és kiadásokat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának költségvetésén belül kell külön tervezni és – a Testület céljaira biztosított egyéb forrásokkal együtt – nyilvánosságra hozni.

(2) A Testület céljaira elkülönített – személyi és dologi kiadások fedezésére szolgáló – keretek nyilvántartását a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a rá irányadó gazdálkodási előírások szerint vezeti.

7. § (1) Ez a rendelet 2011. január 1-jén lép hatályba.

(2) A Testület tagjainak az e rendelet hatálybalépését megelőzően adott kinevezése e rendelet erejénél fogva megszűnik. A Testületet az e rendelet hatálybalépését követő három hónapon belül újjá kell alakítani.

(3)-(4)

(5)

3.sz. függelék: A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület tagjai

ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium _____	Dr. Répássy Róbert államtitkár
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala _____	Dr. Bendzsel Miklós elnök
Nemzeti Erőforrás Minisztérium _____	Dr. Páva Hanna helyettes államtitkár, Egészségügyért Felelős Államtitkárság
_____	Hardy F. Gábor főosztályvezető, Oktatásért Felelős Államtitkárság
_____	Veres Gábor szakmai tanácsadó, Kulturális Örökségvédelmi és Koordinációs Főosztály
Nemzetgazdasági Minisztérium _____	Dr. Horváth Endre gazdaságfejlesztésért felelős helyettes államtitkár
Vidékfejlesztési Minisztérium _____	Dr. Kardeván Endre élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárigazgatásért felelős államtitkár
Nemzeti Adó- és Vámhivatal _____	Szabó Zsolt pénzügyőr dandártábornok, a NAV vám és pénzügyőri szakmai szakfőigazgatója
Országos Rendőr-főkapitányság _____	Dr. Petőfi Attila r. dandártábornok, bűnügyi főigazgató
Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság _____	Csákiné dr. Gyuris Krisztina főigazgató-helyettes
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság _____	Miszlai Róbert igazgató, Informatikai Szabályozási Igazgatóság

NEM ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK

American Chamber of Commerce in Hungary _____	Dr. Bacher Gusztáv ügyvéd
Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége _____	Dr. Baranovszky György ügyvezető elnök
Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület _____	Lantos Mihály szabadalmi ügyvivő, a LES Magyarország elnöke
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése _____	Zentai Péter László az Egyesülés igazgatója
Magyar Márkaszövetség _____	Fekete Zoltán főtisztviselő
Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége _____	Bogsch Erik a Szövetség elnöke
Magyar Védjegy Egyesület _____	Dr. Szamosi Katalin az Egyesület alelnöke
Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége _____	Wimmer István főtisztviselő
ProArt Szövetség a Szerzői Jogokért _____	Dr. Horváth Péter a Szövetség igazgatója
Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége _____	Gláser Tamás VOSZ EB alelnök

A TESTÜLET VEZETŐSÉGÉNEK TAGJAI 2011-BEN

Dr. Répássy Róbert, Dr. Bendzsel Miklós, Dr. Kardeván Endre, Baranovszky György, Gláser Tamás, Dr. Horváth Péter.

A TESTÜLET TITKÁRA

Dr. Tóth Zita

4.sz. függelék: Az Országos Kriminológiai Intézet kutatási összefoglalója

A szellemitulajdon-jogokat sértő bűncselekmények vizsgálata

Az OKRI kutatásban részt vevő munkatársak:

Dr. Nagy László Tibor – kutatásvezető
Dr. Windt Szandra – kriminálstatistika
Dr. Mészáros Ádám – jogi szabályozás
Dr. Kármán Gabriella – szakértői bizonyítás
Dr. Szabó Imre – büntetőeljárás, informatikai bűncselekmények

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület megbízása alapján lefolytatott kutatás során 6 szellemitulajdon-jogokat sértő bűncselekmény kriminálstatistikai és jogdogmatikai elemzését, valamint bünygyi iratok alapján 303 bűnygy részletese értékelését végeztük el. Míg az összes regisztrált bűncselekmény száma a vizsgált időszakban (2002-2009 között) 3%-kal csökkent, a szellemitulajdon-jogokat sértő deliktumoké megduplázódott. E bűncselekmények közül kiemelkedik a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 329/A. §). A vizsgált bűncselekményi kategória jellemzője az egy elkövetőre jutó rendkívül sok cselekmény, az eljárások során a szakértők igénybevétele nagy aránya és a bünygyi költségek magas összege. Kétségtelen, hogy a digitális-információs forradalom a szellemitulajdon-jogok védelme terén is paradigmaváltást tesz szükségessé. A megoldást a társadalom jelentős részének kriminalizálása helyett az üzletszerű bűncselekményekre koncentrááló gyors és hatékony bűnüldözésben és felelősségre vonásban, a jogpropaganda, főként a fiatalok körében történő felvilágosító tevékenység fejlesztésében látjuk.

Az empirikus elemzés során összesen 303 bűncselekmény bünygyi iratait vizsgáltuk meg. Elsődleges adatbázisunkba az ország 6 régiójából véletlenszerű kiválasztással kiválasztott egy-egy megyében, valamint a közép-magyarországi régióból (jelentősége miatt sorsolás nélkül) kiválasztott Budapesten 2008-ban regisztrált és jogerőssé vált valamennyi, összesen 200 bűnygy került. (Az empirikus elemzés kvantitatív adatainak ismertetésekor ezt az adatbázist vettük alapul).

Régió neve	Kiválasztott megye/főváros
Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén
Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár Bereg
Dél-Alföld	Bács-Kiskun
Közép-Dunántúl	Komárom-Esztergom
Nyugat-Dunántúl	Zala
Dél-Dunántúl	Somogy
Közép-Magyarország	Budapest

Ezen kívül – szélesebb körű tapasztalatszerzés céljából, a kvalitatív kutatási szempontokra figyelemmel – célzott kiválasztással, területi és időbeli korlátozás nélkül – további 103 speciális szempontból érdekesnek tűnő ügyet is megvizsgáltunk.

A kutatás empirikus részének egyik fő kérdése az volt, hogy a gyakorlatban mennyire egyértelmű a vizsgálat tárgyát képező tényállások alkalmazása, jogsértések esetén mennyire egyértelmű az elkövetési magatartások megítélése. Ezt követte annak elemzése, hogy hogyan, milyen hatékonyan sikerül felderíteni, bizonyítani, elbírálni ezeket a cselekményeket. Ez utóbbi szempontrendszer a büntető eljárásjog, ezen belül bizonyítási jog, valamint a kriminalisztika oldaláról világítja meg a kérdést.

Az empirikus vizsgálat eredményei alapján az egyik legfontosabb problémakör az „áru hamisítása” típusú ügyekkel kapcsolatos. Az ügyek feldolgozása során az elkövetési magatartások megítélésének és a minősítés indokolásának igen széles spektrumát tapasztaltuk. Az ebbe a körbe tartozó cselekmények minősülhetnek áru hamis megjelölése büntettének (Btk. 296. §), iparjogvédelmi jogok megsértésének (Btk. 329/D §), valamint felmerülhet a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 329/A §). Ezek elhatárolása, valamint az adott cselekmény minősítése során azonban jól elkülöníthetőek a védett, illetve a sértett jogi tárgyak, és emellett lényeges, hogy a szellemi tulajdonjog sérelmének mely állomásáról van szó az áru előállításától annak forgalomba hozataláig. A Legfőbb Ügyészség Kiemelt Ügyek Főosztályának körlevele,¹ valamint a szakirodalom² mindehhez megfelelő támpontokat nyújt.

A szellemi alkotások terjesztésével kapcsolatos problémakörben feldolgozásra került a szerzői jogról szóló törvény hatályával kapcsolatos jogalkalmazói kérdéskör, melyből megállapíthatóvá vált, hogy a nyomozó hatóság feladata minden esetben annak bizonyítása, hogy a bűncselekménnyel érintett szerzői művek a törvény hatálya alá tartoznak-e.

A terjesztéssel kapcsolatos cselekmények jogértelmezési problémái körében a Btk. 329/A. § tényállási elemeinek egymáshoz való viszonyával, az üzletszerűség megállapíthatóságának kérdéskörével foglalkoztunk. A jogalkalmazási gyakorlat összetevése ellentmondásra vezetett az üzletszerűség megállapíthatóságát illetően. A terjesztéssel megvalósított cselekmények körében gyakran előfordult, hogy ugyanolyan jellegű magatartásokért – tipikusan a felhasználó engedélye nélkül

1. Legfőbb Ügyészség KF. 6062/10-II. sz. körlevél

2. Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények. KJK-KERSZÖV, 2002, 205-218. o.

többszörözött szoftverek értékesítésre felkínálásával kapcsolatban – némely esetben megállapították a bűncselekmény minősített esetét, máskor pedig nem. Ebben a körben fontos lenne a jogalkalmazási gyakorlat egységesítése.

A dogmatikai elemzésben kitértünk a fájlcsere- lő rendszerekkel kapcsolatba kerülő személyek (letöltő, feltöltő, fájlcsere- lő honlapot üzemeltető szolgáltató) felelősségi kérdéseire is. Megvizsgáltuk, hogy a büntetőjog dogmatikai rendszere milyen feltételek fennállása esetén képes büntetőjogi felelősséget társítani az egyes szereplők cselekményeihez. Ennek eredményeképpen arra jutottunk, hogy a feltöltő és a letöltő a szerzői jog szerinti többszörözés, illetve nyilvánosság- hoz közvetítés szabályainak megszegése miatt tettesi magatartásáért, míg a honlap üzemeltetője ezekhez a magatartásokhoz nyújtott mulasztással elkövetett bűnsegédi magatartásáért vonható felelősségre.

A szerzői vagy szerzői jogokhoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása bűncselekmény három tipikus elkövetési módját ismertettük. Ennek keretében foglalkoztunk az átalakított játékkonzolokhoz kapcsolódó jogértelmezési kérdésekkel, a szoftverek védelmének kijátszásával és a kábelszolgáltatók kódolt adásának vételével, melyet a védelmi berendezés megkerülésével valósítottak meg. Alapvető problémaként jelent meg, hogy nem tartoznak a vizsgált tényállás alá azok a magatartások, amelyek az internetes fájlcsere- lő rendszerek felhasználásával különböző szoftverek védelmének kijátszását lehetővé tevő szoftverek nyilvánosság- hoz közvetítését (hozzáférhetővé tételét) valósítják meg.

A szellemi tulajdon- jogokat sértő bűncselekmények a védett jogi tárgy és érték tekintetében speciális kört alkotnak. A büntetőügyek részletes, bűncselekményenként végigvezetett elemzése során azt tapasztaltuk, hogy ennek megfelelően azok észlelése, felderítése és bizonyítása is jellegzetes és behatárolható. A szellemi tulajdon- jogok védelme, elsődlegesen a szerzői jogi oltalom a művet egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. Éppen az egyéni-eredeti jelleg meglétének a megítélése az az alapkérdés, aminek vizsgálatához, megítéléséhez a hatóságoknak hatékony eszköztudományra van szükségük. A másik releváns problémakör az eredeti mű felhasználásával, a felhasználás jogának megsértésével kapcsolatos kérdések tisztázása. Leegyszerűsítve a szellemi tulajdon- jogokat sértő bűncselekmények egy része ún. hamisítási jellegű cselekmény, a másik része pedig a szellemi tulajdon- jogokat sértő felhasználási módokat öleli fel.

A bizonyítási eljárásról általában elmondható, hogy a szakértő tevékenységének kimagasló dominanciája jellemzi a megismert büntetőeljárások túlnyomó többségét, az eljárások érdemi kimenetele, időtartama és költségigénye szempontjából egyaránt. Ennek oka az azonosítással kapcsolatos kérdések mellett az, hogy a szerzői művek felhasználása, és egyúttal az ezzel kapcsolatos jogsértések napjainkban nagyobb részben már digitális környezetben történnek. Ez a tény önmagában megalapozza azt a beidegződést, hogy itt olyan speciális ismeretekre lehet szükség, ami miatt igazságügyi szakértő kirendelése indokolt. Vizsgáltuk a szakértő igénybevétele indokait, a szakértőnek feltett kérdéseket, a szakértő által tevékenysége során alkalmazott módszereket és megjelölt ismereteket, valamint a szoros értelemben vett szakértői véleményeket.

Az „áru hamis megjelölésével” kapcsolatban a szakértőnek feltett kérdések jellemzően annak megállapítására irányultak, hogy az árurol a versenytárs, illetőleg annak jellegzetes tulajdonsággal rendelkező áruja ismerhető- e fel. Ezzel kapcsolatban Tóth Mihállyal kell egyetértünk, aki szerint „arra vonatkozóan, hogy két külső csomagolás, megjelölés

stb. alkalmas- e az összetéveszthetőségre, nem különleges szakértelem birtokában lévő személy véleménye, nem is a talán érdekelt versenytárs álláspontja, hanem az átlagos vásárló átlagos vásárlási szokásai a mérvadóak.”³ Ennélfogva akár a szakértő kirendelése is mellőzhető az ilyen típusú ügyekben.

A „szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése” körében jellemzően informatikai szakértő közreműködéséről volt szó. Tapasztalataink szerint a szakértőt leggyakrabban az adathordozó tartalmának megállapítása végett rendelték ki. Ehhez azonban a legtöbb esetben nincs szükség különleges szakértelemre.

Fontos tapasztalat emellett, hogy gyakran a jogszerűség – jogellenesség megítélését is a szakértőre bizza a hatóság, ami egyértelműen a jogalkalmazó kompetenciájába tartozik, sőt a szakirodalom ebben a kérdésben egységesen úgy foglal állást, hogy a szakértő a szakvéleményben jogi kérdések megválaszolására nem vállalkozhat.

A szellemi tulajdon- jogokat sértő bűncselekmények bizonyítási kérdéseinek elemzésekor a szoftverek telepítési dátumának meghatározása és ennek jogkövetkezményei körében az elévülés kérdéskörét vizsgáltuk, egyrészt a szellemi művek tárolásának mint lehetséges elkövetési magatartás értelmezésével, valamint a számítástechnikai rendszer által automatikusan generált időadatok bizonyító erejével kapcsolatban. A szerzői jogi törvény értelmében a szerzői művek tárolása nem tartozik az engedélyköteles felhasználási módok közé, így erre alapozva nem lehet állapot- bűncselekményként kezelni a Btk. 329/A.§-ában foglalt bűncselekményt. A számítógép időadatahoz kapcsolódóan pedig rögzíthető, hogy az informatika jelenlegi rendszerében nincs hatékony módszer arra vonatkozóan, hogy az egyes időadatok megbízhatóságát teljes mértékben biztosítsuk a szerzői művekhez kapcsolódóan. (Az elektronikus aláírásról szóló törvényben meghatározott időbélyeg alkalmas valamely időpont igazolására, de az általános, a számítógép rendszeridejéhez kapcsolódó, automatikusan generált időadatok vonatkozásában ez semmiképpen sem mondható el.)

A speciális informatikai szakkérdések keretében a fájlcsere- lő kapcsolódó szakértői kérdéseket elemeztük, mely során kitértünk a torrent technológiával és a dc++ technológiával üzemelő fájlcsere- lő rendszereken keresztül megvalósított szerzői jogi jogsértések bizonyítási nehézségeire. Az átvizsgált ügyek alapján bemutatásra került az a legjobb gyakorlat is, melynek alkalmazásával sok, a bizonyítást érintő nehézség áthidalható.

Külön részleteztük a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány megítélésének kérdéskörét a hangfelvételek, filmalkotások és szoftverek vonatkozásában. Ennek keretében kitértünk arra, hogy milyen gyakorlat alakult ki a különböző szakértők között a vagyoni hátrány meghatározását illetően, bemutatva egyúttal az egyes módszerek alkalmazásával kapcsolatos érvek és ellenérvek rendszerét is. Fontos lenne ebben a körben a nyomozó hatóság munkáját könnyítendő, egy olyan, jogszabályi felhatalmazás alapján létrehozott adatbázis, melyből a hatóságok szakértő igénybevétele nélkül meghatározhatnák a szerzői művek értékét. Ezzel az eljárás költségeit csökkenteni, illetve az eljárások időtartamát rövidíteni lehetne.

Főbb megállapításaink között többek között kiemeltük, hogy a szakterület kompetencia- határainak kijelölése és a szakértői módszertan egységesítése során szakértői testületi állásfoglalások jelentenének hathatós segítséget.

3. Tóth Mihály: i. m. 217. o.

Elvégeztük a vizsgált ügycsoportokhoz kapcsolódó büntetés kiszabási gyakorlat elemzését is, melynek során elsősorban a pénzbüntetés, a pénzmellékbüntetés, a bűnügyi költségek, a közvetítő eljárás és a jogi személy büntetőjogi felelősségével kapcsolatos ellentmondásokra, bizonyítási nehézségekre hívtuk fel a figyelmet.

19 A terheltekkel szemben alkalmazott szankciókat szemlélve egyértelmű a pénzbüntetés elsődleges szerepe (55%). Ezt követik az önállóan alkalmazott mellékbüntetések, intézkedések (26%), ami gyakorlatilag próbára bocsátásokat jelent. A szabadságvesztések aránya 16%, amelyek közül végrehajtandó szabadságvesztésre csak 3 elkövetőt ítélték. Ilyen ítéletek kiszabására még a legnagyobb tárgyi súlyú ügyekben sem kerül sor, ezt csak az elkövető személyi körülményei, bűnözői előélete indukálja esetenként.

A szakértők kirendelése mellett az elkobzások alkalmazása is jellegzetes meghatározója a vizsgált büntetőeljárásoknak, hiszen az elkövetők 86 %-ával szemben került sor erre az intézkedésre. Leggyakrabban CD-k, DVD-k, merevlemezek és ruhaneműk lefoglalására, majd elkobzására került sor.

Ugyancsak az elemzett ügyek tipikus vonása a magas bűnügyi költség, amelynek túlnyomó része általában a szakértői díjból áll. A bűnügyi költség összege gyakorta magasabb a megítélt pénzbüntetésnél, nemegyszer több százezer forint, sőt esetenként milliós nagyságrendű. Úgy tűnik, az elkövetők számára sokszor komolyabb súlyú „büntetésnek” tekinthető az elkobzás és a bűnügyi költség megfizetése, mint a valódi kiszabott büntetés.

A jogi személy büntetőjogi felelősségének megállapíthatósága több ügyben is felmerült, azonban csupán két esetben került sor ténylegesen a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedésre vonatkozó indítvány megtételére, de végül egyik esetben sem történt meg annak tényleges kiszabása. Ennek oka jórészt abból adódik, hogy a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi szankció alkalmazásának kérdése a gyakorlatban nagyon ritkán fordul elő. Látható volt a jogalkalmazói döntésekből, hogy a gond nem az volt, hogy az intézkedés nem lett volna megállapítható az adott ügyekben, hanem az, hogy az azok megállapíthatóságához szükséges bizonyítási gyakorlat még nem kiforrott.

A sértettekre vonatkozó adatok a leghiányosabbak és a legkevésbé értékelhetők. Az ügytípus jellemzője ugyanis, hogy szinte alig fordul elő magánszemély sértett, hiszen a szerzői jogsértéseknél a jogtulajdonost, de az áru hamis megjelölésénél sem a vásárlót, hanem a versenytársat kell sértettnek tekinteni.

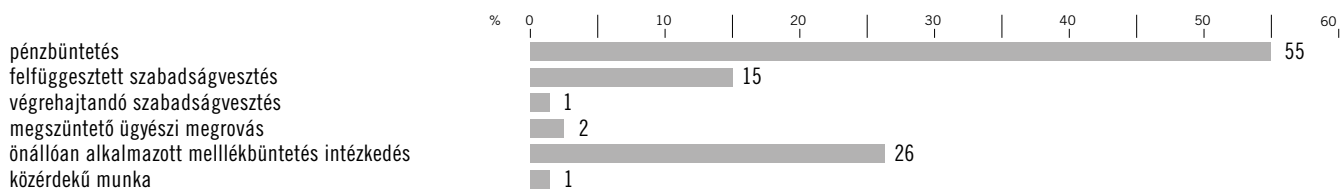
Nem vitás, nagyon sokszor komoly kihívást jelent a nyomozó hatóságok számára a sértettek kilétének megállapítása, a velük való kapcsolattartás, ezért azt gyakran nem erőltetik. A bizonyítási

folyamatban általában ennek különösebb jelentőségét nem látják, a sértettek kihallgatása többnyire nem mutatkozik szükségesnek. Ezért nem véletlen, hogy az ügyek 41%-ában az eljáró hatóságok nem értesítették a sértetteket, 8%-ában pedig csak egy részüket. Az ismert jogkezelő szervezetekkel, képviseleti joggal rendelkező ügyvédi irodákkal viszonylag kialakult egyfajta mechanikusnak tűnő kapcsolattartás, magyarországi képviselővel nem rendelkező külföldi jogtulajdonos cégek esetén azonban ez gyakorlatilag megoldatlan.

A kutatás tárgyául szolgáló bűncselekmények több tekintetben eltérőek, azokat nem lehet egységesen kezelni. Mind a statisztikai elemzés, mind az empirikus vizsgálat azt mutatja, hogy a Btk. 329/A. §-ába ütköző bűncselekmény teszi ki az ügyek döntő többségét. Annak figyelembe vételével, hogy ez a bűncselekmény is rengeteg elkövetési magatartással valósítható meg, a hangsúlyt érdemes erre a bűncselekményre helyezni. E tekintetben pedig az alapvető cél a megelőzés kell, hogy legyen. Ez viszont nem feltétlenül a büntetőjog szerepvállalását jelenti. Sokkal hatékonyabb eszköz lehet a társadalom mentalitásának pozitív irányú befolyásolása, a felvilágosítás, hogy mi számít jogsértőnek és mi nem. Az empirikus vizsgálat során több esetben (15 %) lehetett találkozni azzal a védekezéssel, hogy az elkövető nem volt tisztában azzal, hogy amit tesz, az jogellenes. Ez a különböző audiovizuális vagy filmalkotások, szoftverek törvénytörő megszerzése, birtoklása, használata esetén fokozottan igaz. Az biztos nem jelentene áttörő eredményt, ha a büntetési tételeket felemelné a jogalkotó. Ez nem hatékony eszköze a bűnözés visszaszorításának, másrészt a szintén említett arányosság elvével sem feltétlenül állna összhangban. A megelőzés a szigorítással nem érhető el, legalábbis kellő mértékben biztosan nem. Ha már a büntetőjog síkján maradunk, a gyors és hatékony felderítés, és a gyors felelősségre vonás érhet el eredményt.

Különbséget indokolt tenni azok között, akiknek a fő jövedelmi forrásuk, vagy legalábbis az egyik fő jövedelmi forrásuk hamisításból származik (azaz üzletszerűen követik el a szerzői jogi jogsértéseket), és azok között, akik egyébként nem ebből élnek. Büntetőjogi fellépést kétségtelenül az előbbiekkal szemben indokolt fenntartani. A többi jogsértővel szemben azonban el kell gondolkodni a büntetőjogi szerepvállalás mértékén. Ennek során két szempontot kellene figyelembe venni. Az egyik a büntetőjog ultima ratio jellege, nevezetesen az, ha egy jelenséget meg lehet oldani jogon kívüli eszközökkel, akkor azokat kell igénybe venni, ha viszont szükséges a jogi fellépés, akkor először a büntetőjogon kívüli eszközöket kell alkalmazni. Itt jöhet szóba a polgári jogi felelősség megállapítása, a kártérítés lehetősége, vagy a kriminális szabálysértések megfogalmazása. A büntetőjogi védelmet csak a legsúlyosabb esetekben indokolt igénybe venni. A másik szempont ehhez kapcsolódva, hogy itt végeredményben az áru hamis megjelölése kivételével, amely gazdasági bűncselekmény vagy elleni bűncselekményről van szó. A vagyoni elleni bűncselekmények esetén a jogalkotó több

19 A KISZABOTT BÜNTETÉSEK, ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉSEK MEGOSZLÁSA

esetben meghatározza azt a minimális elkövetési értéket, ami alatt bűncselekmény nem valósul meg. Ez jelen esetben 20.000 Ft., illetve az áru hamis megjelölése esetén 100.000 Ft. Ezzel összefüggésben, a vagyoni elkövetés bűncselekmények jelentős részének van szabálysértési alakzata. Javaslatként lehetne megfogalmazni azt, hogy – az üzletszerű elkövetés kivételével – a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése esetén a 100.000 Ft-ot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozó cselekmény ne minősüljön bűncselekménynek, csupán szabálysértésnek. Ez egyrészt megoldást nyújtana arra a problémára, ami abból fakad, hogy a jogalkalmazó ugyanazt a cselekményt egyszer áru hamis megjelölésének, másszor szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének minősíti, és az előbbi esetben megállapítja a bűncselekmény hiányát, ha az elkövetési érték a 100.000 Ft-ot nem haladja meg, az utóbbi esetben viszont nem tekinthet el a büntetőjogi felelősség megállapításától. Másrészt figyelemmel lenne a Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács a szellemi tulajdon sérelmére elkövetett cselekmények büntetőjogi szankcionálásáról szóló állásfoglalásával, amely szerint az a szabályozás, amely „szankcionálja a nem kereskedelmi mértékben elkövetett cselekményeket és az üzletszerűség már a tényállás minősített esete [...] eltér az Európai Unió tagállamainak gyakorlatától, mivel valamennyi tagállamban csak a kereskedelmi mértékben elkövetett szándékos cselekményeket szankcionálják”.⁴ Harmadrészt nem jelentene általános amnesztiát a szerzői jogok megsértőire nézve. Az empirikus kutatás adatai alapján 30% alatti azoknak az ügyeknek a száma, ahol a vagyoni hátrány nem haladja meg a 100.000 Ft-ot. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a javasolt megoldásban pusztán a büntetőjogi fellépés kényszere szűnne meg, polgári jogi úton természetesen az okozott vagyoni érdeksérelem orvosolható marad.

Kutatásunk mindenképpen úttörőnek tekinthető abban a tekintetben, hogy a szellemi tulajdon-jogokat sértő bűncselekmények kérdéskörének vizsgálatára, ilyen nagyszabású empirikus elemzés alapján, hazánkban még nem volt példa. Kétségtelen, hogy a digitális információs forradalom teljesen új kihívások elé állította a szerzői jog területét is, amely minden korábbinál sérülékenyebb lett. Az információ és a kommunikáció világának teljes átrendeződése paradigmaváltást tett szükségessé, amely felgyorsította a jogágak közötti éles határvonalak egyébként is észlelhető elmosódását, jelesül a magánjog és a büntetőjog közeledését.

Ugyanakkor azt is látnunk kell, hogy az új értelmezési keretben sem várhatjuk a büntetőjogtól lehetőségeinek, ultima ratio szerepének átlépését, elsődleges célnak a megelőzést kell tartani. Nem megfelelő az a szabályozás, amely a társadalom nagy részét – különösen a fiatalabb generációkat – Damoklesz kardját fejük fölött lóbalva kriminalizálja, amely szinte korlátlan számú lehetőséget teremt alkalom adtán bűncselekmények „kreálására”, a statisztikai szemlélet kiszolgálására.

A megoldást a széleskörű fenyegetés helyett az üzletszerű, szervezett jellegű cselekmények intenzívebb üldözésében látjuk. A HENT, és egyes jogvédő szervezetek a jogpropaganda megfelelő eszközeit alkalmazzák kommunikációs kampány- és programsorozataikkal (honlapokon egyszerű, közérthető felvilágosítások, roadshow-kon történő részvétel stb.). Emellett azonban szükséges lenne az általános iskolai informatika órák tananyagába beépíteni a szellemi tulajdonvédelmi ismereteket, amely a gyakorlatban egyáltalán nem valósul meg, a jövő nemzedéke semmilyen felvilágosítást nem kap, különösen az internet útján elkövethető jogsértésekről.

4. http://www.hpo.hu/testuletek/mszt/allasfog_2005_Btk.pdf

Kiadta a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület Titkársága, 2011

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

1054 Budapest, Garibaldi u. 2.

www.hamisitasellen.hu – a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület honlapja

www.sztnh.gov.hu – a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal honlapja

e-mail: hent@hipo.gov.hu; sztnh@hipo.gov.hu

Szerkesztette: _____ Dr. Tóth Zita, Dr. Penyigey Krisztina

Felelős kiadó: _____ Dr. Bendzsel Miklós

Fotók: _____ Pettendi Szabó Péter, Molnár Emil

Grafika: _____ Stalker Studio

Nyomdai kivitelezés: _____ Keskeny nyomda

A jelentés nyomtatott verziója szabadon többszörözhető, terjeszthető, azzal hogy ez a felhasználás közvetve sem irányulhat kereskedelmi célokra.

A jelentés www.hamisitasellen.hu honlapon elérhető elektronikus verziójának engedély nélküli felhasználhatósága a jelentésre mutató link (belső link) honlapokon való elhelyezésére, valamint a jelentés elektronikus úton történő, nem kereskedelmi célú terjesztésére terjed ki.

Egyéb felhasználás, így többek között a jelentés elektronikus változatának honlapon történő nyilvánosságához közvetítése tekintetében a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a HENT Titkárságaként kizárólagos engedélyezési jogát fenntartja.

Szellemi Tulajdon
Nemzeti Hivatala
2011